

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT
SEKSIONI I TRETË

ÇËSHTJA ARB SHPK DHE TË TJERË KUNDËR SHQIPËRISË

(Kërkesat nr. 39860/19 dhe 3 të tjera – shih listën bashkëlidhur)

VENDIM

Neni 6§1 (civil) – Në kërkesën e tretë, kërkuesi nuk bëri apelim kushtetues për kohëzgjatjen e procedurave, një mjet me mundësi për të qenë efikas – Mosshterim i mjeteve vendase – Neni 13 – Mjet efektiv – Qartazi i pambështetur në fakte

Neni 6§1 (civil) – Kohëzgjatje e paarsyeshme e procedurave pranë Gjykatës së Lartë në lidhje me kërkesën e parë dhe të dytë – Neni 13 – Mjet efektiv për ankesat në lidhje me kohëzgjatjen e tepërt – I pambështetur në fakte

Neni 6§1 (civil) – Vonesë e tepërt për procedurat në lidhje me mjetin përshpejtues/parandalues dhe kompensues për kohëzgjatjen e procedurave të kërkesës së katërt – Neni 13 – Mungesa e një mjeti efektiv

Neni 46 – Ekzekutimi i vendimit – Masat e përgjithshme – Autoritetet vendase të vijnë përpjekjet e tyre për të parandaluar shkeljet e kërkesës për “afat të arsyeshëm” dhe për të shqyrtuar efikasitetin praktik të mjetit kompensues

Përgatitur nga Regjistri. Nuk është detyrues për Gjykatën.

STRASBURG

27 maj 2025

Ky vendim do të bëhet përfundimtar sipas rrethanave të parashikuara në nenin 44§2 të Konventës. Ai mund të bëhet subjekt i rishikimit redaktues.

Në çështjen ARB SHPK dhe të tjerë kundër Shqipërisë

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur si një Dhomë, e përbërë nga:

Ioannis Ktistakis, *kryetar,*

Lətif Hüseyinov,

Darian Pavli,

Oddný Mjöll Arnardóttir,

Úna Ní Raifeartaigh,

Mateja Đurović,

Canòlic Mingorance Cairat, *gjyqtarë*

dhe Milan Blaško, *regjistrar i Seksionit,*

Duke mbajtur në konsideratë:

kërkesat (nr. 39869/19, 38996/20, 6142/22 dhe 27370/22) kundër Republikës së Shqipërisë paraqitur pranë Gjykatës në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) nga ARB SHPK dhe dy të tjerë (“kërkuesit”), në data të ndryshme të paraqitura në tabelën bashkëlidhur;

vendimin për të njoftuar Qeverinë shqiptare (“Qeveria”) për ankesat në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës dhe për të shpallur pjesën tjetër të kërkesave të papranueshme;

vërejtjet e palëve;

Pasi diskutoi me dyer të mbyllura më 29 prill 2025,

Shpall vendimin e mëposhtëm, që u miratua në të njëjtën datë:

HYRJE

1. Çështja ka të bëjë me ankesat e kërkuesve në lidhje me kohëzgjatjen e procedurave dhe efikasitetin e një mjeti që hyri në fuqi në vitin 2017 për të adresuar këto ankesa brenda vendit (“mjeti i vitit 2017”).

FAKTET

2. Detajet e kërkuesve paraqiten në tabelën bashkëlidhur.

3. Qeveria u përfaqësua nga z. O. Moçka, avokat i përgjithshëm i shtetit.

I. KËRKESA E PARË: ARB SHPK kundër SHQIPËRISË (nr. 39860/19)

4. Kërkuesi është një kompani që ofron shërbime përmbarimore private me komision për palët që kanë një vendim ose urdhër gjykatë të zbatueshëm.

A. Procedurat kryesore vendase: pretendimi për dëmshpërblim ndaj një banke lokale

5. Më 27 maj 2014, kompania kërkuese ndërmoi procedura gjyqësore ku kërkonte dëmshpërblim nga një bankë lokale, banka B., e cila pretendonte se, në mënyrë të paligjshme. Kishte penguar një procedurë përmbarimore të drejtuar nga kompania kërkuese ndaj një debitori të përmbarimit.

6. Më 15 prill 2015 dhe 21 prill 2016, Gjykata e Rrethit Tiranë dhe Gjykata e Apelit Tiranë, respektivisht, e rrëzuan pretendimin si të pambështetur në fakte. Gjykatat nuk gjetën prova për ndonjë akt të paligjshëm nga banka gjatë procedurës së përmbarimit, apo ndonjë dëm të vuajtur nga kompania kërkuese.

7. Më 20 maj 2016, kompania kërkuese paraqiti një rekurs pranë Gjykatës së Lartë. Ankesa u shpall e papranueshme më 27 nëntor 2024, me anë të një vendimi *de plano*.

B. Ankesa në mbështetje të nenit 399/1 të Kodit të Procedurës Civile për kohëzgjatjen e procedurave

1. Gjykata e Lartë

8. Më 30 dhjetor 2020, teksa procedurat kryesore në lidhje me pretendimin për dëmshpërblim ishin pezull pranë Gjykatës së Lartë (shih paragrafin 7 më sipër), kompania kërkuese paraqiti një ankesë pranë Gjykatës së Lartë në mbështetje të nenit 399/1 të Kodit të Procedurës Civile (“KPC”), ku i kërkonte Gjykatës të konstatonte se ishte shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm”.

2. Gjykata Kushtetuese

9. Në mungesë të një vendimi për ankesën e saj të datës 30 dhjetor 2020, kompania kërkuese bëri një ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese më 21 prill 2021.

10. Më 1 nëntor 2021, Gjykata Kushtetuese shqyrtoi ankesën dhe miratoi vendimin nr. 34 (“vendim 34/2021”).

11. Në atë vendim, Gjykata Kushtetuese konstatonte se ankesa ishte e papranueshme.

12. Specifikisht, në lidhje me shterimin e mjeteve juridike, Gjykatë Kushtetuese theksoi se Gjykata e Lartë nuk kishte lëshuar një vendim për ankesën brenda dyzet e pesë ditëve siç parashikohej në nenin 399/7 të KPC-së (shih *Bara dhe Kola kundër Shqipërisë*, nr. 43391/18 dhe 17766/19, §37, 12 tetor 2021). Në ato rrethana specifike, moslëshimi i atij vendimi e kishte bërë Gjykatën e Lartë një mjet joefektiv, dhe për këtë arsye, kompania kërkuese mund të thuhet se ka shteruar mjetet juridike efektive.

13. Në lidhje me meritat e ankesës për një kohëzgjatje të tepërt të procedurave për sa i përket pretendimit të kompanisë kërkuese për dëmshpërblim, Gjykata Kushtetuese konstatoi se, *prima facie*, kohëzgjatja e procedurave duket të ishte e tepërt.

14. Gjykata Kushtetuese konstatoi edhe se sjellja e kompanisë kërkuese nuk kishte shkaktuar vonesat në fjalë.

15. Duke u kthyer tek ajo se çfarë rrezikonte kompania kërkuese, Gjykata Kushtetuese konstatoi se procedurat kryesore nuk përfshinin ndonjë të drejtë personale të tillë si kujdestari fëmije, ndalim, kufizim të ndonjë lirie të veçantë apo ndonjë çështje tjetër me prioritet; procedurat kishin të bënin me pretendimin për dëmshpërblim midis kompanive. Për këtë arsye, tejzgjatja e procedurave gjyqësore nuk paraqiste një rrezik të arsyeshëm për interesat e kompanisë kërkuese.

16. Në vijim, Gjykata Kushtetuese konstatonte se çështja ishte komplekse.

17. Për sa kishte të bënte me sjelljen e autoriteteve, Gjykata Kushtetuese theksoi se reforma e vitit 2016 në drejtësi kishte përjashtuar shumë gjyqtarë nga gjyqësori, duke shkaktuar në këtë mënyrë një *backlog* të çështjeve (shih, për kontekst, *Bara dhe Kola*, cituar më sipër, §§24–25). Megjithatë, ajo gjykoi se i takonte autoriteteve vendase që të planifikonin futjen në fuqi të reformave në mënyrë të tillë që të shmangeshin vonesat e tejzgjatura. Në çështjen konkrete, edhe pse autoritetet kishin ndërmarrë disa masa për këtë gjë, ato nuk kishin bërë mjaftueshëm përpjekje, pasi pranë Gjykatës së Lartë vijonte të kishte vonesa të mëdha.

18. Në vlerësimin e përgjithshëm të elementeve të mësipërme, Gjykata Kushtetuese arriti në përfundimin se deri diku, kohëzgjatja e procedurave rezultonte të kishte qenë e tejzgjatur, por duke pasur në konsideratë kompleksitetin e çështjes, mungesën e rrezikut serioz për interesat e kompanisë kërkuese dhe *backlog-un* në Gjykatën e Lartë – e cila, për më tepër, vijonte të mos funksiononte me trupë të plotë gjyqësore – kërkesa për “afat të arsyeshëm” nuk ishte shkelur. Mbështetur në këto rrethana, Gjykata Kushtetuese e rrëzoi ankesën.

3. Vendimet e mëpasshme

19. Më 16 dhjetor 2021, Gjykata e Lartë vendosi se e drejta e kompanisë kërkuese për një proces gjyqësor brenda një afati të arsyeshëm nuk ishte shkelur, pasi duke pasur në konsideratë reformën në drejtësi, kishte qenë objektivisht e pamundur për gjykatat vendase që ta shqyrtonin çështjen më shpejt (*ibid.*, §15).

20. Kompania kërkuese e kundërshtoi atë vendim pranë Gjykatës Kushtetuese, e cila më 20 maj 2022, e rrëzoi këtë veprim në mbështetje të gjykimit të saj të mëparshëm (shih paragrafët 13–18 më sipër).

21. Pas një ankese të re nga kompania ankuese, më 30 maj 2024, Gjykata e Lartë e rrëzoi atë përsëri. Gjykata konstatoi se kohëzgjatjet nuk kishin ndodhur si pasojë e arsyeve subjektive, apo si pasojë e ndonjë shkeljeje nga ana e gjyqtarit relator. Gjithashtu, ajo nuk gjeti arsye për ta trajtuar çështjen e kompanisë kërkuese me prioritet.

22. Kompania kërkuese e kundërshtoi vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 30 maj 2024 pranë Gjykatës Kushtetuese, e cila mori një vendim për çështjen më 21 nëntor 2024, e mbledhur me një trupë gjyqësore me tetë gjyqtarë. Katër gjyqtarë votuan në favor për gjetjen e një shkeljeje për kërkesën për “afat të arsyeshëm”, dhe katër gjyqtarë votuan kundër. Për shkak të votimit me vota të barabarta, ankesa u rrëzua (shih, për kontekst, *Meli dhe Sëinkels Family Brewers N.V. kundër Shqipërisë*, nr. 41373/21 dhe 48801/21, §§12–13 dhe 29, 16 korrik 2024).

23. Të tetë gjyqtarët rezultojnë të kenë rënë dakord se kompania kërkuese nuk kishte shkaktuar vonesa.

24. Gjithashtu ata ranë dakord se kompleksiteti i çështjes nuk kishte luajtur rol në vonesë. Në lidhje me këtë, ata theksuan se një çështje që ishte komplekse përpara gjykatave më të ulëta jo domosdoshmërisht ishte e tillë përpara Gjykatës së Lartë, për shkak të juridiksionit kushtetues.

25. Gjykata Kushtetuese vlerësoi sjelljen e autoriteteve në mënyrë të ngjashme me atë në vendimin e saj të mëparshëm (shih paragrafin 17 më sipër).

26. Ishte çështja se çfarë ishte në rrezik për kompaninë kërkuese dhe vlerësimin e përgjithshëm të çështjes që ndante gjyqtarët. Katër gjyqtarë arritën në përfundimin se tejzgjatja në zgjidhjen e procedurave civile ishte e tillë që bënte të padobishëm edhe një rezultat të mundshëm të suksesshëm për kompaninë kërkuese.

27. Katër gjyqtarët e tjerë gjykuan se sipas konstatimeve në gjykim dhe konstatimet nga gjykatat e apelit (shih paragrafin 6 më sipër), kompania kërkuese nuk kishte vuajtur asnjë dëm nga veprimet e bankës përgjegjëse. Ata theksuan se Gjykata e Lartë, pranë së cilës ishin pezull procedurat civile, kishte planifikuar të merrte një vendim mbi çështjen së shpejti. Duke bërë një vlerësim të përgjithshëm të çështjes, ata gjykuan se nuk kishte pasur asnjë shkelje të kërkesës për “afat të arsyeshëm”.

II. KËRKESA E DYTË: ARB SHPK KUNDËR SHQIPËRISË (nr. 38996/20)

28. Kërkuesi është e njëjta kompani si edhe në kërkesën e parë të përshkruar më sipër.

A. Procedurat kryesore vendase: pretendimi për dëmshpërblim ndaj një banke lokale

29. Më 28 maj 2014, kompania kërkuese ndërmoi procedura gjyqësore ku kërkonte dëmshpërblim nga një bankë lokale, banka T.

30. Më 16 nëntor 2015 dhe 23 mars 2017, Gjykata e Rrethit Tiranë dhe Gjykata e Apelit Tiranë, respektivisht, e rrëzuan pretendimin. Natyra e pretendimit dhe arsyet për rrëzimin e tij ishin identike me ato të përshkruara në kërkesën e parë (shih paragrafët 5 dhe 6 më sipër).

31. Më 14 shtator 2017, dosja e çështjes u transferua pranë Gjykatës së Lartë pas një rekursi bërë nga kompania kërkuese. Më 11 shtator 2024, Gjykata e Lartë e shpalli ankesën të papranueshme me anë të një vendimi *de plano*.

B. Ankesa në mbështetje të nenit 399/1 të KPC-së për kohëzgjatjen e procedurave

1. Gjykata e Lartë

32. Më 30 dhjetor 2020, teksa procedurat kryesore në lidhje me pretendimin për dëmshpërblim ishin pezull pranë Gjykatës së Lartë (shih paragrafin 31 më sipër), kompania kërkuese paraqiti një ankesë pranë Gjykatës së Lartë në mbështetje të nenit 399/1 të KPC-së, ku i kërkonte gjykatës të konstatonte se ishte shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm” dhe të përshpejtonte procedurat.

2. Gjykata Kushtetuese

33. Në mungesë të një vendimi për ankesën e saj të datës 30 dhjetor 2020, më 21 prill 2021, kompania kërkuese apeloj pranë Gjykatës Kushtetuese.

34. Më 1 nëntor 2021, Gjykata Kushtetuese miratoi vendimin nr. 33 (“vendimi 33/2021”), duke e rrëzuar apelimin për të njëjtat arsye si edhe në kërkesën e parë (shih paragrafët 11–18 më sipër).

III. KËRKESA E TRETË: LLAGAMI KUNDËR SHQIPËRISË (nr. 6142/22)

A. Procedurat në lidhje me shkarkimin e kërkuetit

35. Më 6 mars 2014, kërkueti bëri një padi pranë Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë ndaj një autoriteti shtetëror, duke kërkuar kompensim për shkarkimin nga detyra të pretenduar si të paligjshëm.

36. Më 20 maj 2014, ajo gjykatë e pranoi padinë dhe i akordoi dëmshpërblim kërkuetit.

37. Më 7 prill 2016, Gjykata Administrative e Apelit Tiranë e ndryshoi vendimin më të ulët, duke e reduktuar dëmshpërblimin që i ishte dhënë kërkuetit.

38. Në një datë të papërcaktuar, kërkueti paraqiti një rekurs pranë Gjykatës së Lartë, i cili më 25 maj 2023 e rrëzoi vendimin e apelit dhe la në fuqi vendimin e shkallës së parë.

B. Ankesa sipas nenit 399/1 të KPC-së për kohëzgjatjen e procedurave

39. Më 21 qershor 2021, teksa procedurat për shkarkim të paligjshëm ishin pezull pranë Gjykatës së Lartë (shih paragrafin 38 më sipër), kërkueti u ankua në mbështetje të nenit 399/1 të KPC-së pranë Gjykatës së Lartë për kohëzgjatjen e procedurave.

40. Më 16 shtator 2021, Gjykata e Lartë konstatoi se nuk ishte shkelur e drejta e kërkuetit për gjykim të drejtë brenda një afati të arsyeshëm. Ajo ia atribuoi kohëzgjatjen në procedurat për shkarkimin e paligjshëm reformës në sistemin e drejtësisë (shih, për kontekst, *Bara dhe Kola*, cituar më sipër, §§24–29), dhe deklaroi se këto kohëzgjatje ishin “objektivisht të pamundura” për t’u shmangur dhe proporcionale me përfitimet e reformës.

IV. KËRKESA E KATËRT: GAZIDEDJA KUNDËR SHQIPËRISË (nr. 27370/22)

A. Procedurat kryesore në lidhje me pensionin e kërkuetit

1. Fazë administrative

41. Në vitin 2001, kërkueti filloi të merrte pensionin e minatorit.

42. Më 19 mars 2015, ai paraqiti një kërkesë pranë Drejtorisë së Sigurimeve Shoqërore (“DSSH”) ku theksonte se përmbushte kushtet për të marrë një pension pleqërie, përveç pensionit të minatorit.

43. Më 15 janar 2016, DSSH-ja e informoi se, pas shqyrtimit të të dhënave përkatëse, ai kishte punuar si minator për dhjetë vjet e gjysmë – dhe jo njëmbëdhjetë siç kërkohej nga ligji.

44. Për këtë arsye, kërkesa e tij për pension pleqërie u rrëzua. Për të njëjtën arsye, DSSH-ja, në mënyrë prapavepruese e ndërpreu të drejtën e tij për të marrë pensionin e minatorit, dhe i kërkoj që të rikthente shumat e marra që prej vitit 2001.

2. Fazë gjyqësore

45. Më 26 maj 2016, kërkueti e kundërshtoi vendimin e DSSH-së pranë Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë.

46. Më 25 tetor 2016, gjykata vendosi në favor të kërkuetit.

47. Më 9 nëntor 2017, Gjykata Administrative e Apelit Tiranë, në vendimin e marrë për një apelim të bërë nga DSSH-ja, e shpalli pretendimin e kërkuetit pjesërisht të mbështetur në fakte.

48. Në lidhje me kohëzgjatjen e periudhës gjatë së cilës kërkueti kishte punuar si minator, Gjykata Administrative e Apelit konstatoi se të dhënat ishin kontradiktore. Mbështetur në rrethana, ajo gjykoi se çështja nuk ishte një “mosmarrëveshje administrative” dhe e këshilloi kërkuetin të bënte një padi civile pranë gjykatave civile për të sqaruar këtë fakt.

49. Për sa i përket detyrimit të kërkuarit për të shlyer plotësisht pensionin e minatorit të marrë që prej vitit 2001, Gjykata Administrative e Apelit konstatoi se DSSH-ja kishte të drejtën të merrte vetëm tre vjet për përfitime të parregullta, pjesa tjetër ishte në parashkrim.

50. Më 26 dhjetor 2017, kërkuari paraqiti një rekurs pranë Gjykatës së Lartë.

51. Më 17 janar 2022, pas urdhrit të Gjykatës Kushtetuese për të përshpejtuar procedurat (shih paragrafin 59 në vijim), Gjykata e Lartë e prishi vendimin e apelit dhe e riktheu çështjen pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë.

52. Specifikisht, Gjykata e Lartë konstatoi se nuk ishte e qartë se për sa kohë kërkuari kishte qenë minator dhe se Gjykata Administrative e Apelit Tiranë duhet të kishte marrë një vendim për këtë fakt, në vend që ta këshillonte kërkuarin të niste prej fillimit procedurat pranë gjykatave civile.

53. Për sa i përket shlyerjes së pjesës së pensionit të padrejtë të minatorit, ajo konstatoi se afatet e kërkesës vareshin nga fakti nëse kërkuari kishte qenë në mirëbesim ose keqbesim në vitin 2001 kur ai kishte marrë përfitimet e para. Mbështetur në rrethana, Gjykata e Lartë urdhëroi gjykatën e apelit t'i mbante në konsideratë këto fakte dhe të rigjykonte çështjen.

54. Sipas parashkrimeve të Qeverisë së datës 12 shkurt 2025, procedurat janë ende pezull pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë.

B. Ankesa në mbështetje të nenit 399/1 të KPC-së për kohëzgjatjen e procedurave

1. Fazë e parë: konstatimi i një shkelje dhe përshpejtimi i procedurave

a) Gjykata e Lartë

55. Më 18 shtator 2020, teksa procedurat për pensionin ishin pezull pranë Gjykatës së Lartë (shih paragrafin 50 më sipër), kërkuari paraqiti një ankesë pranë Gjykatës së Lartë në mbështetje të nenit 399/1 të KPC-së, në lidhje me kohëzgjatjen e procedurave.

b) Gjykata Kushtetuese

56. Më 26 prill 2021, duke u mbështetur në faktin se Gjykata e Lartë nuk mori një vendim në kohën e duhur për ankesën e tij, kërkuari u ankua pranë Gjykatës Kushtetuese.

57. Më 1 nëntor 2021, Gjykata Kushtetuese mori një vendim pjesërisht në favor të kërkuarit me anë të vendimit nr. 35 ("vendimi 35/2021"), duke gjykuar se ishte shkelur e drejta e tij për gjykim brenda afatit të arsyeshëm.

58. Në lidhje me shterimin e mjeteve, Gjykata Kushtetuese konstatoi se vonesa e Gjykatës së Lartë në shqyrtimin e ankesës së kërkuarit në mbështetje të nenit 399/1 të KPC-së e kishte bërë atë mjet joefektiv në çështjen konkrete dhe se nuk kishte asnjë përfitim nëse pritej më gjatë për një vendim nga Gjykata e Lartë.

59. Për sa i përket meritave të ankesës për kohëzgjatjen e procedurave, Gjykata Kushtetuese ishte e mendimit se çështja kryesore pranë Gjykatës së Lartë nuk ishte komplekse dhe se vonesat nuk ishin shkaktuar nga kërkuari. Mbështetur në rrethanat, ajo gjykoj se procedurat kryesore kishin shkaktuar shkelje të kërkesës për "afat të arsyeshëm". Për këtë arsye, ajo urdhëronte Gjykatën e Lartë të shqyrtonte rekursin e kërkuarit brenda gjashtë muajve.

60. Në lidhje me pretendimet e kërkuarit për dëmshpërblim, gjykata konstatoi se ajo nuk kishte juridiksion për të akorduar një kompensim të tillë.

2. Fazë e dytë: përcaktimi i dëmshpërblimit

61. Më 22 prill 2022, kërkuari nisi një proces në Gjykatën e Rrethit Tiranë ndaj Ministrisë së Drejtësisë dhe Ministrisë së Financave, ku kërkonte dëmshpërblim për vonesën në procedurat kryesore. Ai u mbështet në konstatimin e Gjykatës Kushtetuese për një shkelje të kërkesës për "afatin e arsyeshëm".

62. Më 14 prill 2024, Gjykata e Rrethit Tiranë dha një vendim verbal me anë të të cilit i akordonte kërkuarit 369,406 lekë (ALL) (afërsisht 3,600 euro (EUR)) për dëmin dhe 40,000 ALL (afërsisht 400 EUR) për kostot dhe shpenzimet. Gjithashtu gjykata urdhëroi ekzekutimin paraprak të vendimit të saj.

63. Vendimi i datës 14 prill 2024 u lëshua me shkrim në një datë të papërcaktuar në fillim të muajit tetor 2024. Menjëherë më pas, të paditurit bënë apeline të zakonshme me anë të të cilëve kundërshtonin meritat e vendimit, dhe apeline të posaçme me anë të të cilëve kundërshtonin

klauzolën për ekzekutimin paraprak. Në thelb, ata argumentuan se nuk kishte shkaqe për akordimin e kompensimit për ankuesin, dhe se vendimi më i ulët nuk ishte arsyetuar mjaftueshëm.

64. Më 15 shkurt 2025, kërkesi konfirmoi se vendimi i Gjykatës së Rrethit nuk ishte ekzekutuar dhe se çështja ishte pezull pranë Gjykatës së Apelit.

KUADRI DHE PRAKTIKA LIGJORE PËRKATËSE

I. LIGJI VENDAS DHE MATERIALE TË TJERË

A. Kodi i Procedurës Civile, i ndryshuar në vitin 2017

65. Më 30 mars 2017, Parlamenti miratoi ligjin nr. 38/2017 (“ligji 2017”), që hyri në fuqi më 5 nëntor 2017. Ligji 2017 përfshinte një mjet të ri të kodifikuar në nenet 399/1 e në vijim të KPC-së, për ankesat në lidhje me kohëzgjatjen e paarsyeshme të procedurave.

66. Nenet 399/1 e në vijim të KPC-së, për sa kanë lidhje me çështjen, përmenden në *Bara dhe Kola* (cituar më sipër, §37). Specifikisht, pjesët përkatëse të nenit 399/7 të KPC-së parashikojnë:

Neni 399/7

“1. Gjykimi i kërkesëpadisë, sipas nenit 399/6, pika 3, bëhet sipas rregullave të zakonshme të gjykimit brenda një afati 3 mujor nga depozitimi i kërkesëpadisë.

2. Gjykimi i kërkesës, sipas nenit 399/6, pika 1, bëhet në dhomë këshillimi dhe gjykata që shqyrton çështjen merr vendim brenda 45 ditëve, nga paraqitja e kërkesës. Brenda 15 ditëve nga paraqitja e kësaj kërkeje, organi që retendohet se ka kryer shkeljen, i dërgon kopje të dosjes dh mendimin me shkrim, gjykatës që shqyrton kërkesën.”

67. Neni 109(4) (dispozitat tranzitore) të ligjit 2017 parashikon:

“Për procedurat që janë duke u gjykuar në datën e hyrjes në fuqi të neneve 399/1–399/12, afatet kohore sipas nenit 399/2 shtyhen:

a) në gjykimet administrative në shkallë të parë dhe në apel, 6 muaj;

b) në të gjitha shkallët e gjykimit civil, një vit e 6 muaj.”

68. Neni 472§1 i KPC-së parashikon se ankimimet me rekurs në Gjykatën e Lartë (rekurs – ndryshe referuar edhe si “ankimime për pika të ligjit”) mund të paraqiten për shkaqet e mëposhtme:

“...a) për zbatim të gabuar të ligjit material ose procedural, të një rëndësie themelore për njehsimin, sigurinë dhe/ose zhvillimin e praktikës gjyqësore;

b) kur vendimi i ankimuar është i ndryshëm nga praktika gjyqësore e Kolegjit civil ose praktika e njehsuar e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë;

c) ka shkelje të rënda të normave procedurale, me pasojë pavlefshmërinë e vendimit ose të procedurës së gjykimit, sipas nenit 467 të këtij Kodi...”

B. Ligji i gjykatave administrative

69. Sipas nenit 60 të ligjit nr. 49/2012 për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative, ndryshuar (“Ligji i gjykatave administrative”), Gjykata e Lartë duhet të shqyrtojë ankimimet me rekurs brenda nëntëdhjetë ditëve të marrjes së ankimimit.

C. Ligji i Gjykatës Kushtetuese

70. Sipas nenit 81(1) të ligjit nr. 8577 të datës 10 shkurt 2000, i ndryshuar (“ligji i Gjykatës Kushtetuese”) vendimet e Gjykatës Kushtetuese janë detyruese dhe të zbatueshme. Në lidhje me procedurën e ekzekutimit, neni 81(3) i këtij ligji parashikon se Gjykata Kushtetuese mund të vendosë afate për organin përgjegjës për ekzekutimin ose ndryshe mund të përcaktojë metodat dhe procedurat e ekzekutimit.

D. Strategjia për reduktimin e *backlog*-ut (çështjet e prapambetura)

71. Më 9 maj 2024, Këshilli i Lartë Gjyqësor (“KL Gj”), organi përgjegjës për menaxhimin e gjyqësorit, miratoi një strategji për reduktimin e *backlog*-ut.

1. Situata e çështjeve të prapambetura (*backlog*) në gjykatat vendase

72. Sipas një prezantimi për shifrat e *backlog*-ut për gjykata të ndryshme, të përfshirë në strategjinë e KL Gj-së, Gjykata e Apelit me juridiksion të përgjithshëm dhe Gjykata Administrative e Apelit kanë *backlog*-un më shqetësues. Specifikisht, *backlog*-u i Gjykatës Administrative të Apelit u rrit me më shumë se 23,000 çështje në vitin 2023.

2. Masat e parashikuara për reduktimin e backlog-ut

73. Masat e shumta të parashikuara nga KLGJ-ja për adresimin e situatës përfshijnë krijimin e një inventari për të gjitha çështjet e mbetura pezull; analizimin e natyrës së atyre çështjeve dhe arsyet për vonesën; ngritjen e ekipeve për reduktimin e *backlog*-ut; përmirësimin filtrimit e çështjeve; miratimin e planeve individuale nga gjykatat për adresimin e *backlog*-ut; plotësimin e vakancave në gjyqësor; transferimin dhe rritjen në detyrë të gjyqtarëve; rritjen e numrit të gjyqtarëve; rritjen e numrit të ndihmësve në gjyqësor; caktimin e detyrave të thjeshta nëpunësve të gjykatave dhe jogjyqtarëve; rritjen e përdorimit të mjeteve elektronike në procedura; përdorimin e modeleve; caktimin e çështjeve të thjeshta një gjyqtari të vetëm; kufizimin e të drejtës për apelim në disa çështje civile dhe administrative; dhe përcaktimin e objektivave sasior për përpunimin e çështjeve për gjyqtarët dhe monitorimin e përmbushjes së tyre.

E. Backlog-u i Gjykatës së Lartë

74. Sipas informacionit të publikuar nga Gjykata e Lartë, më 30 dhjetor 2024, kjo gjykatë kishte 18,665 çështje të prapambetura.

F. Praktika gjyqësore e Gjykatës Kushtetuese

75. Më 26 shtator 2023, Gjykata Kushtetuese shqyrtoi një ankesë për kohëzgjatjen e procedurave civile. Paditësi tashmë kishte një gjetje fillestare për shkelje në mbështetje të nenit 399/1 e në vijim të KPC-së për kohëzgjatjen e paarsyeshme të procedurave, dhe i ishte akorduar kompensim nga gjykata e shkallës së parë. Megjithatë, autoritetet e kishin apeluar këtë vendim dhe çështja ishte pezull në gjykatat e apelit për kohëzgjatjen e tepërt. Në vendimin nr. 44/2023, Gjykata Kushtetuese ra dakord me paditësin se procedurat e kompensimit, në mbështetje të nenit 399/1 e në vijim, duhet të kishin qenë më të shpejta. Fakti se nuk kishin qenë të tilla, i kishte bërë ato joefektive në adresimin e shkeljes fillestare të së drejtës së paditësit për t'u dëgjuar brenda një afati të arsyeshëm. Aktualisht çështja është pezull pranë Gjykatës (kërkesa nr. 16770/24).

76. Më 20 nëntor 2023, Gjykata Kushtetuese shqyrtoi një ankesë për kohëzgjatjen e procedurave civile. Më herët, ankesa ishte paraqitur në Gjykatën e Lartë, e cila e kishte rrëzuar me arsyetimin se, midis të tjerash, mjeti përshpejtues, mbështetur në nenet 399/1 e në vijim të KPC-së ishte krijuar për të vepruar në momente të zakonshme dhe ishte i papërshtatshëm për momentet e jashtëzakonshme nëpër të cilat po kalonte sistemi gjyqësor shqiptar. Në vendimin nr. 61/2023, Gjykata Kushtetuese pranoi sfidat e jashtëzakonshme me të cilat po përballlej gjyqësori vendas, por ndryshe nga Gjykata e Lartë, ajo arriti në përfundimin se ishte shkelur e drejta e paditësit për t'u dëgjuar brenda një afati të arsyeshëm. Në vijim, Gjykata Kushtetuese theksoi se përfshirja e të gjitha palëve të interesuara, veçanërisht e legjislativit, ishte bërë një domosdoshmëri duke pasur parasysh se masat ekzistuese juridike dhe institucionale nuk adresonin në mënyrën e duhur situatën e vonesave të shpeshta në procedurat gjyqësore.

II. MATERIALET NDËRKOMBËTARE

A. Materialet e Komitetit të Ministrave të Këshillit të Evropës

77. Në mbledhjen e tij të 1514-t, mbajtur nga data 3 deri më 5 dhjetor 2024, Komiteti i Ministrave të Këshillit të Evropës shqyrtoi statusin e ekzekutimit të vendimit në grupin e çështjeve në *Luli dhe të tjerë kundër Shqipërisë* (nr. 64480/09 dhe 5 të tjerë, 1 prill 2014), dhe miratoi vendimin CM/Del/Dec(2024)1514/H46-1. Grupi i çështjeve në fjalë kishte të bënte me rastet kur Gjykata kishte konstatuar shkelje të Konventës për kohëzgjatjen e paarsyeshme të procedurave dhe mungesën e një mjeti efektiv.

78. Në lidhje me mbledhjen e sipërpërmendur, Sekretariati i Komitetit të Ministrave përgatiti shënimet (CM/Notes/1514/H46-1) ku përmbledhite dhe analizonte informacionin që i ishte dorëzuar nga autoritetet shqiptare.

79. Pjesa përkatëse e atyre shënimeve, ku përmbledhet konteksti i shqyrtimit të Komitetit dhe informacionet e ofruara nga autoritetet, përmban (shënimet fundore janë hequr):

“Masat e përgjithshme:

A) Shqyrtimi i mëparshëm nga Komiteti i Ministrave

Në dhjetor 2022, Komiteti bëri thirrje për garanci që të respektohej afati i shtyrë për vetting-un e gjyqtarëve (deri në fund të vitit 2024) dhe ndërkohë të sigurohej funksionimi i gjyqësorit, sipas

rekomandimit të Komisionit të Venecias. Ai mirëpriti progresin e vazhdueshëm që ishte arritur në plotësimin e vakancave në gjyqësor të shkaktuara si rezultat i vetting-ut të gjyqtarëve, gjë që ka bërë të mundur që Gjykata Kushtetuese dhe Gjykata e Lartë të bëhen funksionale; gjithashtu ai mirëpriti masat e marra për reduktimin e backlog-ut të çështjeve në Gjykatën e Lartë dhe ritmin e mirë në zgjidhjen e çështjeve në Gjykatën Kushtetuese. Ai i kërkoi autoriteteve, *inter alia*, që të përshpejtonin emërimin e gjyqtarëve dhe të reduktonin backlog-un e çështjeve në gjykatat më të prekura (veçanërisht gjykatat e shkallës së dytë), dhe të vlerësonin nevojën për masa specifike shtesë për reduktimin e *backlog*-ut. Komiteti mirëpriti faktin se mjeti i përgjithshëm përshpejtues dhe kompensues ishte konsideruar së fundmi nga Gjykata Evropiane si efektiv në parim, por theksoi se mbetet për t'u parë nëse mjeti është efektiv edhe në praktikë.

Së fundmi, ai kërkonte që të sqaroheshin arsyet për kundërshtimin e kërkesave për konstatimin se kërkesa për afat të arsyeshëm ishte shkelur dhe për përshpejtimin e procedurave, si edhe për një përmbledhje të detajuar statistikore mbi përdorimin dhe shqyrtimin e mjeteve [me theks të shtuar].

...
- Funksionimi i Gjykatës së Lartë: Autoritetet raportuan një rënie prej 18% në çështjet e prapambetura (26,058 në janar 2024; 31,827 në vitin 2023 dhe 30,998 në vitin 2022). GJL [Gjykata e Lartë] aktualisht po shqyrton apelimet nga viti 201 deri më 2018, por kategoritë me prioritet shqyrtohen më shpejt. Në vitin 2023, çdo gjyqtar i GJL-së kishte një ngarkesë përafërsisht me 2084 çështje; GJL-ja shqyrtonte mesatarisht 250 çështje në vit për gjyqtar. KLGJ raporton se në vitin 2023 norma e evadimit për çështjet civile ishte 362.53% (282% në vitin 2022); për çështjet penale ishte 265.17% (193% në vitin 2022) dhe për çështjet administrative ishte 535% (613% në vitin 2022). Ata raportonin se në vitin 2022, koha e evadimit ishte 2851.2 ditë për çështje civile, 902.5 ditë për çështjet penale dhe 1584.1 ditë për çështjet administrative.”

80. Në lidhje me situatën e Gjykatës Administrative të Apelit, shënimi parashikon:

“Sipas të dhënave të ofruara nga autoritetet, numri i çështjeve të prapambetura në Gjykatën Administrative të Apelit Tiranë u rrit në 23,056 çështje në vitin 2023 (2,810 në vitin 2020; 15,157 në vitin 2021; 21,166 në vitin 2022). Në vitin 2022, norma e evadimit ishte 24.4%. Të dhënat e KLGJ-së çojnë në përfundimin se norma e evadimit në vitin 2023 ishte 43%. Gjithashtu, në vitin 2023, kohëzgjatja mesatare e procedurave ishte 5,326.20 ditë (14.6 vjet) (8,650 ditë ose 23.6 vjet në vitin 2022). Tetë nga 13 gjyqtarë ishin në detyrë; dhe 49,5% e stafit në gjykata.”

81. Në lidhje me mjetin 2017, shënimi përmban (shënimet fundore janë hequr):

“Që prej muajit nëntor 2017, në Shqipëri ka funksionuar një mjet i ri përshpejtues dhe kompensues për kohëzgjatjen e tepërt të procedurave gjyqësore. Faza e parë e mjetit është një kërkesë për të gjetur shkeljen e kërkesës për afat të arsyeshëm (nga vetëm një nivel juridiksioni); nëse gjykata kompetente e bën një konstatim të tillë, ajo mund të urdhërojë përshpejtimin e procedurave. Kërkesa është shqyrtuar nga gjykata e cila është superiore ndaj gjykatës që është përgjegjëse për kohëzgjatjen ose nga një formacion tjetër i GJL-së. Faza e dytë e mjetit lejon që të kërkohet kompensim për shkeljen tashmë të konstatuar të kërkesës për afat të arsyeshëm; pretendimi për kompensim duhet të dorëzohet në një gjykatë të shkallës së parë, e cila e shqyrton brenda tre muajve.

Në vendimin e saj të vitit 2022 *Bara dhe Kola*, Gjykata Evropiane konstaton se mjeti ishte efektiv në parim, por ishte joefektiv në rrethanat e çështjes pasi procedurat e tejzgjatura pranë GJL nuk ishin përshpejtuar dhe kërkesa për përshpejtimin e tyre kishte mbetur pa përgjigje për më shumë se tre vjet.

Autoritetet parashtruan se për periudhën janar 2022–nëntor 2023, pranë GJL ishin dorëzuar 127 kërkesa në total për shkeljen e kërkesës për afat të arsyeshëm (76 në vitin 2022; 51 në vitin 2023), nga të cilat 95 u shqyrtuan dhe *katër u paraqitën në gjykatë* [theksimi është shtuar].”

82. Në analizën e informacionit të mësipërm, Sekretariati theksonte:

“Është gjithashtu inkurajuese që Gjykata e Lartë ka pasur norma të larta evadimi për vitin 2022 dhe 2023, që nënkupton se *backlog*-u i saj më i madh tashmë ka filluar të zvogëlohet, dhe se ajo ka një politikë për shqyrtimin e çështjeve prioritare më me shpejtësi dhe ka drejtuar praktika të caktuara. Megjithatë, është shqetësues fakti se kohëzgjatja mesatare e procedurave mbetet shumë

e lartë dhe se kjo gjykatë aktualisht po shqyrton çështjet e periudhës 2016–2018, gjë që demonstroi nevojën për përpjekje të vazhdueshme për të përsheptuar pastrimin e *backlog*-ut të saj.

...
Në lidhje me emërimet në gjyqësor, është inkurajues fakti se Gjykata Kushtetuese dhe GJL-ja aktualisht funksionojnë me përbërje të plotë, se autoritetet po përparojnë me emërimet dhe kanë plane të kenë trupa të plota gjyqtarësh për disa nga gjykata më të ngarkuara. Megjithatë, plotësimi i vetëm 60% i pozicioneve të gjyqtarëve në gjykata dhe mbetja vakante e shumë pozicioneve për punonjësit e administratës gjyqësore janë fakte shqetësues, aq më tepër që projeksionet e KLGJ-së tregojnë se nivelet me staf të plotë nuk do të arrihen përpara vitit 2028 ose më vonë.

Për këtë arsye duhet të ftohen autoritetet që të angazhojnë të gjitha mjetet e nevojshme për përsheptimin e emërimeve në gjyqësor, duke përfshirë përdorimin e fondeve buxhetore shtesë. Gjithashtu rezulton me rëndësi që të sqarohet nëse është paraparë që të merren masa për garantimin e pranimit të mjaftueshme në Shkollën Kombëtare të Magjistraturës, ose masa tranzitore (p.sh.: mbështetje e rritur nga punonjësit e administratës gjyqësore), si edhe për shpërndarjen e duhur të emërimeve në gjyqësor, të ngarkesës së punës dhe mbështetjen nga stafi i administratës gjyqësore për gjykatat më të ngarkuara.

Edhe pse shumë sfida janë ende të pranishme, janë zbatuar masa të rëndësishme dhe shpesh komplekse (p.sh.: reforma e hartës gjyqësore dhe emërimi i këshilltarëve ligjorë), disa prej të cilave vijnë ende (një strategji për reduktimin e *backlog*-ut, puna për sistemet e menaxhimit të çështjeve, puna për përmirësimin e praktikave etj.), që mund të përmirësojnë efikasitetin e gjykatave teksa është ende pezull plotësimi i tyre i plotë me gjyqtarë. Për të mundur një vlerësim të detajuar, autoritetet mund të inkurajohen të ofrojnë informacione të detajuara për këto zhvillime dhe ndikimin e tyre. Gjithashtu, ato mund të inkurajohen të ofrojnë një analizë të detajuar për zbatimin dhe ndikimin e ndryshimeve legjislative të miratuara më herët me synimin për të reduktuar dërgimin e çështjeve në rastin e çështjeve civile dhe penale.”

83. Së fundmi, për sa i përket ankesave (gjithashtu referuar si “kërkesa për të gjetur një shkelje”) për kohëzgjatjen e procedurave, Sekretariati theksoi:

“Numri i përgjithshëm i kërkesave të dorëzuara, dhe më e rëndësishme, e kërkesave të gjykuara duket të jetë mjaft i vogël për në periudhë dyvjeçare, duke mbajtur në konsideratë kohëzgjatjen mesatare shumë të lartë të kohëzgjatjes së procedurave pranë GJL-së dhe gjykatave të tjera. Informacioni për shkaqet për rrëzimin e kërkesave është po ashtu jo i plotë në disa aspekte dhe është e paqartë nëse disa kërkesa mbeten pa një përgjigje.”

84. Pasi shqyrtoi informacionin e mësipërm, Komiteti i Ministrave, në pjesën operative të Vendimit të tyre (shoh paragrafin 77 më sipër):

“4. mirëpriti informacionin që tregonte se procedurat pranë Gjykatës Kushtetuese rezultojnë të jenë përmbyllur brenda një afati të arsyeshëm dhe se *backlog*-u i madh i çështjeve të prapambetura pranë Gjykatës së Lartë filloi të binte; theksoi sidoqoftë me shqetësim *backlog*-un në rritje dhe kohëzgjatjen mesatare të lartë të procedurave për shumicën e gjykatave të shkallës së dytë dhe sfidat që ndikojnë ende në punën e disa prej gjykatave të shkallës së parë në lidhje me raportin e lartë të vakancave për gjyqtarët dhe pjesën tjetër të stafit;

5. mirëpriti, në këtë kontekst, *vetting*-un në shkallën e parë që ishte pothuajse i përfunduar; i bëri thirrje autoriteteve që të siguronin përfundimin e procedurave në apel për çështjet e *vetting*-ut pranë afatit kushtetues në qershor 2026;

6. në vijim mirëpriti faktin se Gjykata Kushtetuese dhe Gjykata e Lartë funksionojnë në përbërje të plotë dhe vërejtje me interes progresin e bërë në mbushjen e vakancave në gjyqësor; ftoi autoritetet që të angazhonin të gjitha mjetet për të përsheptuar emërimet në gjyqësor, duke përfshirë fondet shtesë buxhetore dhe për të sqaruar nëse janë të nevojshëm hapa shtesë për të garantuar pranimit të mjaftueshme në Shkollën Kombëtare të Magjistraturës, ose çdo masë tranzitore; i ftoi që të siguronin shpërndarjen e duhur të emërimeve në gjyqësor, ngarkesën e punës dhe mbështetjen nga stafi i administratës gjyqësore për gjykatat më të ngarkuara;

7. theksoi me interes masat e rëndësishme dhe komplekse të zbatuara (të tilla si reforma e hartës gjyqësore) ose që ishin ende në vijim (të tilla si strategjia për reduktimin e *backlog*-ut dhe punën për

sistemet e menaxhimit të çështjeve), që mund të përmirësojnë efikasitetin e gjykatave që janë ende në pritje të plotësohen me gjyqtarë;

9. ftoi autoritetet që të ofronin informacion për të gjitha aspektet e mësipërme deri më 31 gusht 2025, duke përfshirë informacionet e duhura statistikore dhe informacionet e detajuara për funksionimin e mjeteve vendase, teksa shqyrtonin pyetjet dhe aspektet e identifikuara në analizën e Sekretariatit.”

B. Raporti i Komisionit Evropian për Shqipërinë

85. Dokumenti i Punës i Stafit të Komisionit i datës 30 tetor 2024, me titullin “Raporti 2024 për Shqipërinë” (SWD(2024) 690 përfundimtar), për sa ka të bëjë e çështjen, përmban:

“Efikasiteti i sistemit të drejtësisë duhet të përmirësohet. Efikasiteti vijonte të ndikohej negativisht nga sfidat duke përfshirë kohëzgjatjen e shtuar të procedurave dhe një *backlog* të lartë të çështjeve, qartazi në Gjykatën e Apelit dhe në Gjykatën Administrative të Apelit. Pranimi i përvitshëm i magjistratëve në Shkollën e Magjistraturës është ende i pamjaftueshëm. Kodet e procedurës pengohen nga formalitetet dhe nuk ofrojnë mjetet e duhura për të adresuar *backlog*-un e lartë. Po kalohen vonesa serioze me afatet juridike për publikimin e vendimeve të arsyetuara nga gjykatat. Në periudhën raportuese, KLGJ-ja ngriti një grup pune për efikasitetin, i cili ka përgatitur një projektdokument strategjik dhe propozime legislative. Këto propozime synojnë të përmirësojnë efikasitetin dhe po shqyrtohen edhe nga Parlamenti. Megjithatë, mbetet ende për t’u siguruar konsistenca e këtyre iniciativave juridike me parimet e përgjithshme të reformës në drejtësi dhe standardet evropiane.”

LIGJI

I. BASHKIMI I KËRKESAVE

86. Duke pasur në konsideratë lëndën e ngjashme të kërkesave, Gjykata e gjykon me vend që t’i shqyrtojë ato së bashku në një vendim të vetëm.

II. PRETENDIMI PËR SHKELJEN E NENIT 6§1 TË KONVENTËS

87. Kërkuesit u ankuan në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës për kohëzgjatjen e procedurave. Pjesa përkatëse e atij neni parashikon:

“Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme...”

A. Pranueshmëria

1. Parashtrimet e palëve

a) Kërkesa e parë dhe e dytë (nr. 39860/19 dhe 38996/20)

88. Qeveria debatoi mbi faktin se kompania kërkuese i kishte paraqitur kërkesat në Gjykatë përpara se gjykatat vendase të kishin marrë një vendim për kohëzgjatjen e procedurave.

89. Kompania kërkuese e kundërshtoi këtë aspekt.

b) Kërkesa e tretë (nr. 6142/22)

90. Qeveria parashtroi se kërkuesi nuk kishte bërë apelim kushtetues ndaj vendimit të Gjykatës së Lartë (shih paragrafin 40 më sipër) dhe për këtë arsye nuk kishte shfrytëzuar mjetet vendase.

91. Kërkuesi nuk u përgjigj.

c) Kërkesa e katërt (nr. 27370/22)

92. Qeveria parashtroi se kërkuesi nuk kishte statusin e viktimës sipas nenit 34 të Konventës, pasi gjykatat vendase e kishin pranuar shkeljen, i kishin përshpejtuar procedurat dhe i kishin akorduar dëmshpërblimin. Në të njëjtën kohë, Qeveria argumentonte se ankesa ishte e parakohshme pasi procedurat vendase për kompensimin e kërkuesit ishin ende në vijim (shih paragrafin 64 më sipër).

93. Kërkuesi i kundërshtoi ato argumente. Ai nënvizoi se procedurat kryesore, që kishin filluar në vitin 2016, nuk ishin përshpejtuar, pasi ato ishin ende pezull pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë dhe kohëzgjatja e tyre e përgjithshme po hynte në vitin e nëntë (shih paragrafët 45 dhe 51 më sipër).

94. Për sa i përket procedurave të kompensimit, ai nënvizoi se më 22 prill 2022, ai kishte bërë një padi për t’u dëmshpërblyer për vonesat që kishte kaluar dhe se sipas nenit 399/7, Gjykatës së

Rrethit i kërkohej të merrte një vendim për atë padi brenda tre muajve (shih paragrafët 61 dhe 66 më sipër). Sidoqoftë, Gjykata e Rrethit Tiranë nuk kishte respektuar afatin (shih paragrafin 63 më sipër) dhe pothuajse tre vjet pas fillimit të saj, çështja ishte ende pezull pranë Gjykatës së Apelit Tiranë (shih paragrafin 64 më sipër).

2. Vlerësimi i Gjykatës

a) Parimet e zbatueshme

95. Gjykata thekson se detyrimi për të shfrytëzuar mjetet vendase kërkon që një kërkues të shfrytëzojë mjetet që janë të disponueshme dhe të mjaftueshme për ankesat e tij ose saj. Ekzistenca e këtyre mjeteve duhet të jetë mjaftueshëm e sigurt jo vetëm në teori, por edhe në praktikë, dhe nëse një gjë e tillë nuk ndodh, ato nuk do të ishin të aksesueshme dhe efektive (shih *Vučković dhe të tjerë kundër Serbisë (kundërshtimi paraprak)* [DHM], nr. 17153/11 dhe 29 dhe të tjerë, §71, 25 mars 2014). Për të qenë efektiv, një mjet duhet të ofrojë mundësinë për të korrigjuar drejtpërdrejtë çështjet e kontestuara dhe duhet të ofrojë perspektiva të arsyeshme për sukses (shih *Balogh kundër Hungarisë*, nr. 47940/99, §30, 20 korrik 2004; *Sejdović kundër Italisë* [DHM], nr. 56581/00, §46, GJEDNJ 2006-II; *Vučković dhe të tjerë*, cituar më sipër, §74; dhe *Gherghina kundër Rumanisë* (vendim) [DHM], nr. 42219/07, §85, 9 korrik 2015).

96. Gjithashtu, sipas interpretimit të nenit 34 të Konventës, statusi i kërkuesit si “viktimë” varet nga fakti nëse autoritetet vendase kanë pranuar, shprehimisht ose në thelb, pretendimin për shkelje të Konventës, dhe nëse është e nevojshme, kanë ofruar korrigjimin e duhur dhe të mjaftueshëm në lidhje me të. Vetëm në rastin kur përmbushen këto dy kushte, natyra ndihmëse e mekanizmit mbrojtës të Konventës përjashton shqyrtimin e kërkesës nga Gjykata (shih *Cocchiarella kundër Italisë* [DHM], nr. 64886/01, §§71-72, GJEDNJ 2006-V; *Cataldo kundër Italisë* (vendim), nr. 45656/99, GJEDNJ 2004-VI; dhe *Vidaković kundër Serbisë* (vendim), nr. 16231/07, §26, 24 maj 2011).

97. Në lidhje me korrigjimin e duhur dhe të mjaftueshëm, mjetet e disponueshme për një kërkues në legjislacionin vendas për ngritjen e një ankese për kohëzgjatjen e procedurave janë “efektive” sipas interpretimit të nenit 13 të Konventës, nëse ato parandalojnë shkeljen e pretenduar ose vijimësinë e saj, ose ofrojnë korrigjimin e duhur për cilëndo shkelje që a ndodhur tashmë. Neni 13 ofron një alternativë: një mjet është “efektiv” nëse mund të përdoret ose për të përsheptuar një vendim nga gjykatat që trajtojnë çështjen, ose për t'i ofruar palës ndërgjyqëse korrigjimin e duhur për vonesat që tashmë kanë ndodhur (shih *Krasuski kundër Polonisë*, nr. 61444/00, §66, GJEDNJ 2005-V (ekstrakte)).

b) Zbatimi i parimeve në çështjen konkrete

i) Kërkesa e parë dhe e dytë (nr. 39860/19 dhe 38996/20)

98. Gjykata vlerëson se pretendimi i Qeverisë për mosshkrim (shih paragrafin 88 më sipër) ka humbur relevancën e tij, sepse në çdo rast, Gjykata pranon se faza e fundit e mjeteve vendase mund të arrihet pasi të jetë paraqitur kërkesa, por përpara se të jetë përcaktuar pranueshmëria e saj (shih *Molla Sali kundër Greqisë* [DHM], nr. 20452/14, §90, 19 dhjetor 2018).

ii) Kërkesa e tretë (nr. 6142/22)

99. Gjykata thekson se në vendimin 35/2021 (ku përfshihet kërkuesi i katërt), Gjykata Kushtetuese konstatoi një shkelje të kërkesës për “afat të arsyeshëm”, urdhëroi që të përsheptoheshin procedurat kryesore dhe ofroi bazën ligjore për palën e dëmtuar në mënyrë që kjo e fundit të kërkonte dëmshpërblim (shih paragrafët 57, 59 dhe 61 më sipër). Gjykata nuk mund të spekulojë për faktin se çfarë do të kishte vendosur Gjykata Kushtetuese, nëse kërkuesi në fjalë do të kishte apeluar për kohëzgjatjen e procedurave. Gjithashtu, ajo nuk mund të hamendësojë për zhvillimet që do të kishin pasuar atë vendim (nëse procedurat kryesore do të ishin përsheptuar dhe/ose nëse kërkuesi do të kishte marrë kompensimin menjëherë).

100. Sipas Vendimit 35/2021 dhe sipas pushtetit të Gjykatës Kushtetuese në mënyrë që të lëshohen udhëzime detyruese për gjykatat më të ulëta (shih paragrafin 70 më sipër), Gjykata vlerëson se një rekurs do të kishte mundur të ishte një mjet efektiv në lidhje me ankesat e kërkuesit për kohëzgjatjen e procedurave, dhe se duke qenë se kërkuesi nuk e dorëzoi një rekurs të tillë, kundërshtimi i Qeverisë duhet të mbahet në fuqi.

101. Sipas rrethanave, ankesa e kërkuessit bërë në mbështetje të nenit 6§1 për kohëzgjatjen e procedurave duhet të rrëzohet për mosshërim të mjeteve vendase, sipas nenit 35§§1 dhe 4 të Konventës.

iii) Kërkesa e katërt (nr. 27379/22)

102. Gjykata vlerëson se kundërshtimet e Qeverisë në lidhje me mungesën e statusit të viktimës për kërkuessin dhe mosshërimi i mjeteve vendase janë kaq të lidhura ngushtë në substancën e ankesës së kërkuessit saqë ato duhet të bashkohen në merita (shih, për një qasje të ngjashme, *Altius Insurance LTD kundër Qipros*, nr. 41151/20, §67, 24 tetor 2023).

103. Në vijim, Gjykata thekson se ankesa nuk është qartazi e pambështetur në fakte, dhe për këtë arsye duhet të shpallet e pranueshme.

B. Meritat

1. Kërkesa e parë: ARB SHPK kundër Shqipërisë (nr. 39860/19)

a) Parashtrimet e palëve

104. Kompania kërkuese u ankua se kohëzgjatja e procedurave që lidhej me përcaktimin e kërkesës së saj për dëmshpërblim ndaj një banke lokale ishte e paarsyeshme.

105. Ajo kritikoi veçanërisht vendimin e Gjykatës Kushtetuese se moszgjidhja e çështjes nuk e ekspozonte kompaninë kërkuese kundrejt një rreziku serioz (shih paragrafin 15 më sipër). Sipas kompanisë kërkuese, punonjësit e saj kishin shpenzuar mjaft kohë dhe burime për procedurën përbarimore në fjalë, dhe kishin të drejtën të merrnin një përgjigje nga gjykatat vendase për pretendimin e tyre se i padituri kishte penguar procesin.

106. Gjithashtu, kompania kërkuese argumentoi se procedurat ishin komplekse. Ajo theksoi se edhe pse gjykatat e shkallës së parë dhe të apelit nuk e kishin trajtuar çështjen menjëherë, ato kishin dhënë një vendim afërsisht brenda një viti (shih paragrafin 6 më sipër). Kompania kërkuese theksoi se Gjykata Kushtetuese nuk kishte ofruar asnjë shpjegim se çfarë e kishte bërë atë ta konsideronte çështjen si komplekse.

107. Për sa i përket *backlog*-ut të Gjykatës së Lartë, kompania kërkuese u shpreh se reforma e drejtësisë në vitin 2016, duke përfshirë legjislacionin për mënyrën se si gjyqtarët do të shkarkoheshin nga detyra dhe do të zëvendësoheshin, ishin hartuar, miratuar dhe zbatuar nga vetë autoritetet vendase. Për këtë arsye, ato nuk mund t'i referoheshin reformës si një situatë jashtë kontrollit të tyre, dhe të justifikonin në këtë mënyrë vonesat në procedurat gjyqësore. Duke iu referuar çështjes *Fisanotti kundër Italisë* (23 prill 1998, §22, *Raportet e gjykimeve dhe vendimeve* 1998-II), kompania kërkuese arriti në përfundimin se nuk mund të përballonte barrën e zgjedhjeve të autoriteteve në miratimin dhe zbatimin e reformave.

108. Qeveria e kundërshtoi atë argument dhe në thelb pranoi vendimin e Gjykatës Kushtetuese 34/2021.

b) Vlerësimi i Gjykatës

i) Parimet e zbatueshme

109. Gjykata thekson se arsyetimi i kohëzgjatjes së procedurave përcaktohet mbështetur në rrethanat e çështjes dhe referuar kriterëve të përcaktuara në praktikën gjyqësore të Gjykatës, veçanërisht kompleksitetit të çështjes, sjelljes së kërkuessit dhe të autoriteteve përkatëse, dhe se çfarë ishte në rrezik për kërkuessin në fjalë (shih, midis shumë autoriteteve të tjerë, *Comingersoll S.A. kundër Portugalisë* [DHM], nr. 35382/97, §19, GJEDNJ 2000-IV).

110. Në lidhje me kriterin e përmendur në fund, Gjykata konstaton se për sa i përket asaj që rrezikon kërkuessin, mosmarrëveshje të caktuara kërkojnë kujdes të veçantë nga autoritetet vendase. Të tilla mosmarrëveshje përfshijnë mosmarrëveshjet e pensionit (shih *Bieliński kundër Polonisë*, nr. 48762/19, §48, 21 korrik 2022), çështjet në lidhje me statusin dhe kapacitetin civil (shih *Mikulic kundër Kroacisë*, nr. 53176/99, §44, GJEDNJ 2002-I), çështjet për kujdestarinë e fëmijës (shih *Hokkanen kundër Finlandës*, 23 shtator 1994, §72, seritë A nr. 299-A) dhe mosmarrëveshjet e punësimit (shih *Frydlander kundër Francës* [DHM], nr. 30979/96, §45, GJEDNJ 2000-VII).

111. Sidoqoftë, Gjykata ka konstatuar edhe shkelje të së drejtës për t'u dëgjuar brenda një afati të arsyeshëm në çështjet që nuk kërkojnë ndonjë prioritet të veçantë, si edhe mosmarrëveshjet që

përfshijnë kryesisht interesat financiare (shih, së fundmi, *Altius Insurance LTD*, cituar më sipër, §88, dhe *Gherardi Martiri kundër San Marinos*, nr. 35511/20, §129, 15 dhjetor 2022).

ii) Zbatimi i parimeve në çështjen konkrete

112. Procedurat filluan më 27 maj 2014 (shih paragrafin 5 më sipër).

113. Në lidhje me pikën fundore, Gjykata do të mbajë një qasje që më herët është përdorur në çështje të ngjashme ku gjykatat vendase nuk kanë konstatuar shkelje të kërkesës për “afat të arsyeshëm” (shih *Kozlica kundër Kroacisë*, nr. 29182/03, §23, 2 nëntor 2006 dhe çështjet e cituara në të). Më specifikisht, Gjykata Kushtetuese e rrëzoi rekursin e kompanisë kërkuuese më 1 nëntor 2021, dhe më pas përsëri më 20 maj 2022 dhe 21 nëntor 2024 (shih paragrafët 10, 20 dhe 22 më sipër). Në këto rrethana, Gjykatës i kërkohet të verifikojë nëse gjetjet e Gjykatës Kushtetuese janë konsistente me parimet e Konventës, të interpretuara sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës. Në këtë mënyrë, Gjykata duhet të shqyrtojë periudhën nga 27 maji 2024, kur filluan procedurat, deri më 21 nëntor 2024, kur Gjykata Kushtetuese miratoi vendimin e saj të tretë. Gjithashtu, vendimi përfundimtar i Gjykatës së Lartë që rrëzonte apelimin e kompanisë kërkuuese u miratua vetëm gjashtë ditë pas vendimit të tretë të Gjykatës Kushtetuese. Në këto rrethana, u kërkuar një shqyrtim real i kohëzgjatjes totale deri më 27 nëntor 2024, kur përfunduan procedurat (shih paragrafin 7 më sipër).

114. Gjykata bie dakord me vlerësimin e Gjykatës Kushtetuese se çështja paraqiste *prima facie* një vonesë të tejzgjatur (shih paragrafin 13 më sipër), veçanërisht për sa i përket kohëzgjatjes në Gjykatën e Lartë, ku çështja mbeti e pashqyrtuar që prej datës 20 maj 2016 (shih paragrafin 7 më sipër).

115. Megjithatë, Gjykata nuk është e bindur se i është treguar se procedurat ishin të ndonjë kompleksiteti të veçantë (shih paragrafin 16 më sipër). Çështja kryesore përpara gjykatës së shkallës së parë dhe të apelit ishte nëse kompania kërkuuese kishte pësuar ndonjë dëm të paligjshëm nga masat e një banke lokale (shih paragrafët 5–6 më sipër). Faktet dhe argumentet që kanë lidhje me mosmarrëveshjen tashmë ishin diskutuar në dy nivele juridiksioni, dhe nuk ishte identifikuar asnjë problematikë juridike e re, apo ndonjë praktikë gjyqësore divergjente që do të kishin kërkuar një shqyrtim të gjerë nga Gjykata e Lartë (shih nenin 472§1 i KPC-së, cituar në paragrafin 68 më sipër, për arsyet e limituara në të cilat mund të depozitohet një apelim në Gjykatën e Lartë). Vetë Gjykata Kushtetuese arriti një përfundim të ngjashëm, edhe pse kjo ishte hera e tretë që ajo shqyrtonte ankesën e kompanisë kërkuuese për kohëzgjatjen e procedurave (shih paragrafin 24 më sipër). Së fundmi, Gjykata e Lartë rrëzoi apelimin me anë të një vendimi *de plano*, duke konstatuar se nuk kishte arsye për një shqyrtim rekursi (shih paragrafin 7 më sipër). Në këtë mënyrë, Gjykata nuk mendon se kompleksiteti i çështjes luante një rol në vonesë.

116. Në rrethanat e çështjes, rezulton se arsyeja kryesore për vonesën mbetet *backlog*-u i Gjykatës së Lartë. Nuk ka asnjë tregues se Gjykata e Lartë zhvilloi seanca dëgjimore apo ndërmori ndonjë procedurë tjetër formale për shqyrtimin e çështjes përpara datës së vendimit të saj.

117. Gjithashtu Gjykata bie dakord me përfundimin e Gjykatës Kushtetuese se kompania kërkuuese nuk ishte përgjegjëse për vonesën (shih paragrafin 14 më sipër).

118. Për sa ka të bëjë me çfarë rrezikonte kompania kërkuuese, Gjykata Kushtetuese vlerësoi në vendimin e saj të parë se mungesa e një vendimi përfundimtar për mosmarrëveshjen nuk e ekspozonte kompaninë kërkuuese ndaj ndonjë rreziku të madh (shih paragrafin 15 më sipër); një linjë e ngjashme arsyetimi dominonte në vendimin e saj të tretë, për shkak të votave të barabarta. Gjykata bie dakord se procedurat konkrete nuk kishin nevojë për ndonjë prioritet të veçantë. Megjithatë, më 1 nëntor 2021, kur Gjykata Kushtetuese gjykoi çështjen për herë të parë, çështja kishte qenë pezull për pesë vjet dhe gjashtë muaj në një nivel juridiksioni, më konkretisht Gjykata e Lartë, por asnjë masë përgatitore nuk ishte marrë nga ajo gjykatë për gjykimin e çështjes. Një periudhë e tillë mosveprimi nuk mund të konsiderohet një afat i arsyeshëm në rrethanat konkrete (shih edhe *Bara dhe Kola kundër Shqipërisë*, cituar më sipër, §72 dhe *Sürmeli kundër Gjermanisë* [DHM], nr. 75529/01, §133, GJEDNJ 2006-VII). Në lidhje me këtë, Gjykata thekson se palët në mosmarrëveshjet civile që nuk kanë nevojë për ndonjë prioritet të veçantë sidoqoftë kanë të drejtë, sipas nenit 6 §1 të Konventës, të dëgjohen brenda një afati të arsyeshëm (shih paragrafin 111 më

sipër). Në lidhje me këtë, atyre nuk iu kërkohet që të provojnë se për shkak të vonesave procedurale atyre iu është bërë ndonjë dëm i veçantë apo shtesë.

119. Një faktor tjetër i mbajtur në konsideratë nga Gjykata Kushtetuese në konstatimin se ishte shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm” ishte fakti se sistemi vendas i drejtësisë i ishte nënshtruar një reforme të rëndësishme që prej vitit 2016 (shih paragrafin 17 më sipër; shih gjithashtu për kontekst *Bara dhe Kola*, cituar më sipër, §§24–25), teksa e pranonte se një argument i tillë, në vetvete, nuk mund të ofronte mjaftueshëm justifikim për vonesat e tejzgjatura.

120. Gjykata përsërit – siç e kishte përmendur tashmë në çështjen *Bara dhe Kola* (ibid., §69), se vonesat në Gjykatën e Lartë ishin serioze edhe përpara reformës së vitit 2016. Gjithashtu, Shtetet kanë detyrimin e përgjithshëm që të organizojnë sistemet e tyre juridike – edhe kur miratojnë dhe zbatojnë reforma – për të garantuar respektimin e kërkesave të nenit 6§1, duke përfshirë kërkesën për t’u dëgjuar brenda një afati të arsyeshëm (krahaso *Fisanotti*, cituar më sipër, §22; *Krastanov kundër Bullgarisë*, nr. 50222/99, §74, 30 shtator 2004; dhe *Bara dhe Kola*, cituar më sipër, §70).

121. Gjykata nuk anashkalon sfidat me të cilat është përballur gjyqësori në Shqipëri në valën e reformave të ndërmarra në dekadën e fundit, duke përfshirë si rezultat i *vetting*-ut të gjyqtarëve dhe prokurorëve dhe vonesat e shkaktuara nga autoritetet emëruese për plotësimin e vakancave të krijuara. Gjithashtu, ajo pranon – ashtu siç kanë pranuar edhe Komiteti i Ministrave – se në fusha të caktuara është arritur sukses i rëndësishëm, veçanërisht reduktimin e vazhdueshëm në *backlog*-un e madh të çështjeve që ishin pezull në Gjykatën e Lartë në vitin 2020, dhe rritjen e normës së evadimit të konstatuar në vitet e fundit. Në të njëjtën kohë, koha mesatare për procedimin e çështjeve rezulton të jetë ende e madhe në gjykatat vendase të shkallës së lartë për të gjitha llojet e çështjeve (shih paragrafin 79 më sipër).

122. Në vijim, Gjykata pranon – në linjë me përfundimet e Gjykatës Kushtetuese (shih paragrafin 76 më sipër), se në përpjekje për të trajtuar *backlog*-un e madh dhe për të garantuar trajtim të drejtë për të gjitha çështjet e prapambetura, gjykatat vendase mund të kenë hapësira të kufizuara për të përdorur mjetet përshpejtuese të ofruara nga juridiksioni vendas për çështjet joprioritare. Sidoqoftë, Shtetit të paditur ende i kërkohet që të ofrojë një mjet kompensues efektiv në rrethana të tilla. Faktorët e një natyre të përgjithshme, të tillë si ata të përcaktuar në paragrafin pararendës, mund të merren në konsideratë nga Gjykata, në masën e duhur për përcaktimin e kohëzgjatjes së tejzgjatur të procedurave në një çështje specifike (shih *P.H. kundër Irlandës* (vendim) [Komiteti], nr. 45046/16, 10 tetor 2017). Në të njëjtën kohë, të vetme ato nuk mund të justifikojnë vonesat e një magnitudë të tillë si ajo me të cilën është përballur kompania kërkuese në çështjen konkrete.

123. Për sa më sipër, më 1 nëntor 2021, kur Gjykata Kushtetuese gjykoj për herë të parë çështjen në fjalë, kohëzgjatja e procedurave tashmë ishte e madhe. Domosdoshmërisht, ajo e ruajtj këtë tejzgjatje gjatë tre vjetëve dhe një muaji nga data e përmendur për herë të fundit deri më 27 nëntor 2024, kur Gjykata e Lartë e rrëzoi përfundimisht rekursin e kompanisë kërkuese (shih *Kozliça*, cituar më sipër, §28). Gjykata vëren me shqetësim se të tria vendimet e Gjykatës Kushtetuese kishin ndikim në këtë gjendje, ashtu si edhe fakti se Gjykata e Lartë këmbëngulte me konstatimin se reformat në drejtësi përbënin një “arsye objektive” për vonesat, që nuk i atribuohen Shtetit, pavarësisht kundërshtimit të Gjykatës për këtë pozicion në vendimin *Bara dhe Kola* (cituar më sipër; shih paragrafin 120 më sipër). Në vijim, Gjykata vëren se me miratimin e ndryshimeve të vitit 2017 që përfshinin një mjet të ri për kohëzgjatjen e procedurave, legjislacioni vendas përfshinte disa dispozita tranzitore që shtynin kohëzgjatjen e lejuar të procedurave civile në Gjykatën e Lartë me një vit e gjysmë më shumë, për të gjitha çështjet e mbetura pezull në kohën përkatëse (që do të thotë përveç periudhës standarde prej dy vjetësh për çështjet civile të gjykuara nga Gjykata e Lartë; shih paragrafin 67 më sipër). Kjo prezumohet të jetë bërë nga legjislatori në pritje të sfidave që reformat më gjera në drejtësi mund të shkaktojnë për kohëzgjatjen e përgjithshme të procedurave në periudhën e ndërmjetme. Teksa një periudhë prej tre vjetësh e gjysmë përpara një shkalle të vetme tashmë është e konsiderueshme, Gjykata vëren se procedurat e Gjykatës së Lartë në çështjet konkrete e tejkalonin atë standard me një margjinë të konsiderueshme. Për këtë arsye, nëse në të ardhmen Gjykata e Lartë ruan një pozicion doktrinal për “arsye objektive”, ajo rrezikon të krijojë

dyshime ndaj efikasitetit të pjesshëm të mjeteve vendase, specifiku në lidhje me mjetin që do të përdoret në vetë Gjykatën e Lartë.

124. Duke mbajtur në konsideratë vonesën prej tetë vjetësh dhe gjashtë muajsh pranë Gjykatës së Lartë, Gjykata arrin në përfundimin se është shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm” sipas nenit 6§1 të Konventës për kërkesën e parë.

2. *Kërkesa e dytë: ARB SHPK kundër Shqipërisë (nr. 38996/20)*

125. Palët parashtruan të njëjtat argumente që u përdorën në kërkesën e parë (shih paragrafët 104–108 më sipër).

126. Procedurat filluan më 28 maj 2014 (shih paragrafin 29 më sipër) dhe për sa i përket pikës fundore të periudhës në fjalë, Gjykata do të përdorë të njëjtën qasje, si edhe për kërkesën e parë (shih paragrafin 113 më sipër).

127. Gjykata vëren se çështja u transferua në Gjykatën e Lartë më 14 shtator 2017 (shih paragrafin 31 më sipër). Më 1 nëntor 2021, kur Gjykata Kushtetuese mori vendim për çështjen (shih paragrafin 34 më sipër), çështja kishte qenë pezull në Gjykatën e Lartë për katër vjet dhe dy muaj.

128. Duke pasur parasysh ngjashmërinë e kuadrit faktik dhe vendimeve të Gjykatës Kushtetuese për kërkesën e parë dhe të dytë, arsyetimi i Gjykatës në kërkesën e parë (shih paragrafët 114–120 më sipër) është i zbatueshëm edhe për kërkesën e dytë.

129. Sipas rrethanave, duke pasur në konsideratë periudhën prej shtatë vjetësh gjatë së cilës çështja ishte pezull në Gjykatën e Lartë (shih paragrafin 31 më sipër), Gjykata arrin në përfundimin se është shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm” sipas nenit 6§1 të Konventës për kërkesën e dytë.

3. *Kërkesa e katërt: Gazidedja kundër Shqipërisë (nr. 27370/22)*

a) Shterim i mjeteve vendase dhe statusi i viktimës

130. Si përgjigja ndaj pretendimit të Qeverisë se ankesa është e parakohshme dhe se kërkuuesi ka humbur statusin e tij të viktimës, Gjykata duhet të shqyrtojë efektet e vendimeve vendase për ankesën e kërkuarit.

131. Më 18 shtator 2020, pothuajse tre vjet pas paraqitjes së rekursit, kërkuuesi e paraqiti ankesën e tij për kohëzgjatjen e procedurave pranë Gjykatës së Lartë, e cila në mbështetje të nenit 399/7§1 të KPC-së pritej të gjykohej brenda dyzet e pesë ditëve (shih paragrafët 55 dhe 66 më sipër). Gjykata e Lartë nuk e gjykoi çështjen në kohë.

132. Duke qenë se Gjykata Kushtetuese e shpalli vendimin e saj 35/2021 më 1 nëntor 2021, kërkuuesit iu deshën trembëdhjetë muaj që të plotësonin fazën e parë të mjetit dhe të kishte mundësi për gjykim nëse kohëzgjatja e procedurave kryesore që kishte të bënte me pensionin e tij ishte tejzgjatur.

133. Në lidhje me këtë, fakti se Gjykata Kushtetuese konstatoi një shkelje të së drejtës së kërkuarit për një gjykim brenda një afati të arsyeshëm nuk mjafton për të arritur në përfundimin se kërkuuesi e kishte humbur statusin e tij të viktimës. Në përputhje me praktikën e saj gjyqësore (shih, *mutatis mutandis*, *Sürmeli*, cituar më sipër, §99), Gjykata duhet të përcaktojë nëse autoritetet vendase morën masat e duhura për të parandaluar vijimin e shkeljes, pas vendimit të Gjykatës Kushtetuese, dhe nëse këto masa kompensojnë kërkuarin pas shkakimit të shkeljes.

134. Gjykata vëren se Gjykata Kushtetuese, në vendimin e saj 35/2021, e urdhëroi Gjykatën e Lartë që të shqyrtonte pretendimin e kërkuarit në lidhje me pensionin e tij brenda gjashtë muajsh, dhe se Gjykata e Lartë e respektoi atë urdhër brenda dy muajsh e gjysmë (shih paragrafët 51 dhe 59 më sipër). Rezulton se në një masë të caktuar, shpesh për apelimin e kërkuarit u përshpejtua.

135. Megjithatë, duke qenë se Gjykata kushtetuese kishte arritur në përfundimin se ishte shkelur e drejta e kërkuarit për t’u dëgjuar brenda një afati të arsyeshëm, përshpejtimi i shqyrtimit nuk ishte mjaftueshëm për të kompensuar shkeljen e identifikuar nga Gjykata Kushtetuese.

136. Gjykata Kushtetuese nuk e përdori kundër kërkuarit faktin se ai nuk kishte paraqitur një ankesë në mbështetje të nenit 399/1 e në vijim të KPC-së në një fazë më të hershme të procedurave për të shmangur që kohëzgjatja e tyre të bëhej e paarsyeshme. Gjykata do të ndjekë të njëjtën qasje duke mbajtur në konsideratë veçanërisht *backlog*-un e konsiderueshëm të Gjykatës së Lartë dhe vakancat në trupën e saj gjyqësore në kohën përkatëse.

137. Duke u rikthyer tek aspekti i kompensimit, Gjykata vëren se më 22 prill 2022, kërkuesi paraqiti pretendimin për t'u kompensuar për vonesat me të cilat ishte përballur, dhe se në mbështetje të nenit 399/7§2 të KPC-së, Gjykatës së Rrethit i kërkohej të merrte një vendim për atë pretendim brenda tre muajve (shih paragrafët 61 dhe 66 më sipër).

138. Më 14 prill 2024 – që do të thotë dy vjet më pas – Gjykata e Rrethit Tiranë dha një vendim verbal ku i akordonte kompensim kërkuetit (shih paragrafin 62 më sipër). Versioni me shkrim i atij vendimi u bë i disponueshëm vetëm në tetor 2024 (shih paragrafin 63 më sipër).

139. Qeveria nuk paraqiti asnjë shpjegim për ato vonesa. Në lidhje me këtë, Gjykata përsërit se kërkohej kujdes i veçantë nga shteti në trajtimin e rasteve në të cilat palët kërkojnë korrigjim nga dëmet e shkaktuara nga kohëzgjatja e paarsyeshme e procedurave (shih, për shembull, *Hajrudinović kundër Sllovenisë*, nr. 69319/12, §50, 21 maj 2015, dhe *Belperio dhe Ciarmoli kundër Italisë*, nr. 7932/04, §42, 21 dhjetor 2010). Në parim, dhe duke përjashtuar rrethanat e jashtëzakonshme, kohëzgjatja e këtyre procedurave, duke përfshirë fazën e ekzekutimit, nuk duhet të tejkalojnë dy vjet dhe gjashtë muaj (*Gagliano Giorgi kundër Italisë*, nr. 23563/07, §73, GJEDNJ 2012 (ekstrakte)).

140. Dhe çfarë është më e rëndësishmja, vendimi që akordon kompensim për kërkuetin ka qenë pezull në Gjykatën e Apelit që prej muajit tetor 2024, dhe pretendimi i kërkuetit që ai nuk është ekzekutuar deri më sot nuk është kundërshtuar nga Qeveria (shih paragrafët 63–64 më sipër).

141. Së fundmi, Gjykata nuk mund të mos marrë në konsideratë faktin se procedurat e pensionit janë ende pezull pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë, më shumë se tre vjet pas dërgimit të çështjes nga Gjykata e Lartë (shih paragrafin 54 më sipër).

142. Gjykata arrin në përfundimin se kërkuesi mund të pretendojë ende të jetë viktimë e një shkeljeje të pretenduar të kërkesës për “afat të arsyeshëm” në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës, pasi autoritetet vendase as nuk kanë parandaluar vijimin e shkeljes së pretenduar, dhe as nuk kanë dhënë kompensim për kërkuetin me anë të një vendimi të ekzekutueshëm. Për këtë arsye, kundërshtimi i Qeverisë në lidhje me këtë aspekt rrëzohet.

143. Gjithashtu, procedurat sipas mjetit 2017, që synonin të pranonin dhe të korrigjonin kohëzgjatjen e tepërt të procedurave, filluan më 18 shtator 2020 dhe janë ende pezull (shih paragrafët 55 dhe 64 më sipër). Ato nuk kanë përfunduar brenda afateve të legjislacionit vendas ose brenda periudhës prej dy vjetësh e gjysmë që normalisht parashikohet sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës. rezulton se ankesa e kërkuetit sipas nenit 6§1 të Konventës nuk është e parakohshme dhe se pretendimi i Qeverisë për mosshërim duhet të rrëzohet.

b) Respektimi i kërkesës për “afat të arsyeshëm”

144. Edhe një herë, Gjykata i referohet parimeve përkatëse të përmendura, për shembull, në *Comingersoll S.A.* (cituar më sipër, §19).

145. Procedurat filluan më 26 maj 2016 (shih paragrafin 45 më sipër). Për sa i përket përfundimit të tyre, Gjykata vëren se ajo ka vendosur se kërkuesi mban statusin e viktimës, pavarësisht vendimit në favor të tij nga Gjykata Kushtetuese, dhe procedurat kryesore vijojnë ende në Gjykatën Administrative të Apelit. Data e miratimit të vendimit konkret do të konsiderohet si pika fundore.

146. Më 1 nëntor 2021, kur Gjykata Kushtetuese vendosi për çështjen (shih paragrafin 57 më sipër), procedurat kishin zgjatur afërsisht pesë vjet dhe pesë muaj në tri nivele juridiksioni.

147. Fillimisht procedurat ishin mjaft të shpejta pasi gjykatat e shkallës së parë dhe të apelit e gjykuan çështjen brenda pesë dhe dhjetë muajve respektivisht (shih paragrafët 46–47 më sipër). Megjithatë, pas rekursit të kërkuetit të datës 26 dhjetor 2017, çështja mbeti e pashqyrtuar në Gjykatën e Lartë për një kohë të gjatë. Më 1 nëntor 2021, çështja kishte qenë pezull në Gjykatën e Lartë për pothuajse katër vjet.

148. Siç theksohet nga Gjykata Kushtetuese, me të cilën bie dakord Gjykata, procedurat nuk ngritën ndonjë çështje komplekse të faktit ose të ligjit. Kryesisht ato kishin të bënin me çështjen se për sa kohë kishte punuar dhe kontribuar kërkuesi në skemën e pensionit, dhe mënyrën në të cilën zbatoheshin afatet kohore për shlyerjen e pretendimeve të ngritura nga DSSH-ja (shih paragrafin 59 më sipër).

149. As sjellja e kërkuetit nuk shkaktoi ndonjë vonesë.

150. Për sa i përket faktit se çfarë rrezikohej, Gjykata vlerëson se çështja në fjalë ishte e një rëndësie të madhe për kërkuesin, pasi kishte të bënte me pensionet e tij të minatorit dhe të vjetërsisë në moshë (krahaso *Bielinski*, cituar më sipër, §48).

151. Për sa më sipër, Gjykata bie dakord me përfundimin e Gjykatës Kushtetuese se më 1 nëntor 2021, kohëzgjatja e procedurave në çështjen konkrete ishte tashmë e paarsyeshme.

152. Më 17 janar 2022, Gjykata e Lartë rrëzoi vendimin e Gjykatës Administrative të Apelit (shih paragrafët 51 dhe në vijim më sipër). Për më tepër, defektet e vendimit të kundërshtuar nuk mund të korrigjoheshin nga Gjykata e Lartë, që e dërgonte çështjen për rigjykim.

153. Gjithashtu, për tre vjetët e fundit çështja kishte mbetur pezull në Gjykatën Administrative të Apelit Tiranë, pa arritur ndonjë progres të veçantë në shqyrtimin e saj.

154. Kohëzgjatja e përgjithshme e procedurave, deri më sot, është afërsisht tetë vjet dhe njëmbëdhjetë muaj. Sipas rrethanave, është shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm” sipas nenit 6§1 të Konventës për kërkesën e katërt.

III. PRETENDIMI PËR SHKELJE TË NENIT 13 SË BASHKU ME NENIN 6§1 TË KONVENTËS

155. Kërkuesit u ankuan në mbështetje të nenit 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës, se nuk kishin asnjë mjet efektiv për ankesat e tyre për kohëzgjatjen e procedurave. Neni 13 i Konventës parashikon:

Neni

“Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat dhe liritë e përcaktuara në këtë Konventë, ka të drejtën e një zgjidhjeje efektive para një organi kombëtar...”

A. Parashtrimet e palëve

156. Qeveria i kërkoi Gjykatës t’i deklaronte ankesat qartazi të pambështetura në fakte, sepse, sipas këndvështrimit të saj, kërkuesve iu ishte dhënë një mjet efektiv.

157. Kërkuesit në kërkesën e parë, të dytë dhe të katërt (respektivisht nr. 39860/19, 38996/20 dhe 27370/22) përsëritën argumentet e tyre të paraqitur më sipër (shih paragrafët 104–108 më sipër) dhe e kundërshtuan qëndrimin e Qeverisë. Kërkuesi në kërkesën e tretë (nr. 6142/22) nuk u përgjigj.

B. Vlerësimi i Gjykatës

1. Parimet e zbatueshme

158. Neni 13 i Konventës garanton disponueshmërinë në nivel kombëtar të një mjeti për të zbatuar thelbin e të drejtave dhe lirive të Konventës në cilëndo formë që mund të ndodhnin për të qenë të sigurta në rendin juridik vendas. Në këtë mënyrë, rezultati i nenit 13 është që të kërkojë garantimin e një mjeti vendas për të trajtuar thelbin e një “ankese të diskutueshme” sipas Konventës dhe për të garantuar lehtësimin e duhur (shih *Kudła kundër Polonisë* [DHM], nr. 30210/96, §157, GJEDNJ 2000-XI, dhe *McFarlane kundër Irlandës* [DHM], nr. 31333/06, §108, 10 shtator 2010).

159. Qëllimi i detyrimeve të Palës Kontraktuese sipas nenit 13 varion në varësi të natyrës së ankesës. Megjithatë, mjeti i kërkuar nga neni 13 duhet të jetë “efektiv” në praktikë ashtu si edhe në juridiksion (shih, për shembull, *İlhan kundër Turqisë* [DHM], nr. 22277/93, §97, GJEDNJ 2000-VII). Termi “efektiv” nënkupton se mjeti duhet të jetë i përshtatshëm dhe i aksesueshëm (shih *Paulino Tomás kundër Portugalisë* (vendim), nr. 58698/00, GJEDNJ 2003-VIII).

160. Në lidhje me llojin e mjeteve të nevojshme për ankesat për kohëzgjatjen e procedurave sipas nenit 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës, Gjykata i referohet përsëri parimeve të efikasitetit të përcaktuara më sipër (shih paragrafin 97 më sipër).

2. Zbatimi i parimeve në çështjen aktuale

a) Kërkesa e parë: ARB SHPK kundër Shqipërisë (nr. 39860/19)

161. Siç theksohet nga Gjykata Kushtetuese (shih paragrafin 12 më sipër), Gjykata e Lartë nuk dha një vendim në kohë për kërkesën e kompanisë kërkuese të datës 30 dhjetor 2020, duke u ankuar se kohëzgjatja e procedurave kryesore kishte qenë e paarsyeshme. Dështimi i Gjykatës së Lartë në

atë aspekt e dobëson argumentin e Qeverisë se kompanisë kërkuese i ishte garantuar një mjet efektiv.

162. Megjithatë, në 1 nëntor 2021, që është njëmbëdhjetë muaj pasi kompania ankuese paraqiti kërkesën e saj, Gjykata Kushtetuese shqyrtoi ankesën dhe miratoi vendimin 34/2021 me gjykimin e saj për çështjen (shih paragrafët 8 dhe 10 më sipër).

163. Në vendimin 34/2021, Gjykata Kushtetuese vendosi se nuk ishte shkelur kërkesa për “afat të arsyeshëm”. I njëjti pozicion u mbajt edhe për dy vendimet e mëpasshme të Gjykatës Kushtetuese.

164. Gjykata përsërit se çështja nëse kërkuesi në një çështje të caktuar përfitoi nga gjykimi brenda një afati të arsyeshëm, në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve civile ose të një akuze penale, është një çështje ligjore e veçantë nga aspekti nëse ajo ishte e disponueshme për kërkuesin sipas legjislacionit vendas, një mjet efektiv për të shqyrtuar një ankesë në atë aspekt (shih *Kudla*, cituar më sipër, §147).

165. Në linjë me këtë aspekt, çështja nëse kompanisë kërkuese iu dha e drejta për t’u dëgjuar brenda një afati të arsyeshëm është vlerësuar nga gjykata më sipër vetëm në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës (shih paragrafët 114 dhe në vijim më sipër).

166. Pyetja që kërkon përgjigje në këtë fazë të analizë sipas nenit 13 së bashku me nenin 6§1 kufizohet në faktin nëse kompania kërkuese pati mundësinë që mbështetur në legjislacionin vendas të ankohej për kohëzgjatjen e procedurave. Në lidhje me këtë, Gjykata thekson se Gjykata Kushtetuese, në të tria vendimet, e shqyrtoi ankesën e kompanisë kërkuese për kohëzgjatjen e procedurave, duke pasur në konsideratë faktorët që përfshijnë arsyet për vonesën, sjelljen e autoriteteve dhe të kërkuesit, kompleksitetin e çështjes dhe çfarë ishte në rrezik gjatë procedurave. Për sa më sipër, dhe pavarësisht konstatimit të një shkeljeje të nenit 6§1 të Konventës nga Gjykata (shih paragrafin 124 më sipër), Gjykata arrin në përfundimin se në çështjen konkrete, kompanisë kërkuese i ishte dhënë një mjet efektiv për pretendimet e saj në lidhje me kohëzgjatjen e tepërt të procedurave.

167. Mbështetur në rrethana, ankesa sipas nenit 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës për kërkesën e parë është e papranueshme mbështetur në nenin 35§3 (a) të Konventës si qartazi e pambështetur në fakte, dhe për këtë arsye duhet të rrëzohet sipas nenit 35§4.

b) Kërkesa e dytë: ARB SHPK kundër Shqipërisë (nr. 38996/20)

168. Gjykata thekson se rrethanat e kërkesës së dytë janë shumë të ngjashme me ato të kërkesës së parë (shih paragrafët 32–34 dhe 8–10 më sipër).

169. Arsyetimi i Gjykatës në lidhje me këtë aspekt (shih paragrafët 161–166 më sipër) përdoret edhe për kërkesën e dytë.

170. Në përputhje me rrethanat, edhe ankesa e bërë sipas nenit 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës për kërkesën e dytë është e papranueshme sipas nenit 35§3 (a) të Konventës si qartazi e pambështetur në fakte dhe për këtë arsye duhet të rrëzohet sipas nenit 35§4.

c) Kërkesa e tretë: Llagami kundër Shqipërisë (nr. 6142/22)

171. Gjykata i referohet përsëri përfundimit të saj se një ankimim kushtetues, në teori, mund të ishte një mjet efektiv për ankesën e kërkuesit për kohëzgjatjen e procedurave (shih paragrafin 100 më sipër).

172. Në vijim, rezulton se i takonte kërkuesit që të paraqiste një ankimim kushtetues për t’u ankuar për kohëzgjatjen e procedurave.

173. Sipas rrethanave, ankesa e bërë mbështetur në nenin 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës për kërkesën e tretë është e papranueshme sipas nenit 35§3 (a) të Konventës si qartazi e pambështetur në fakte, dhe për këtë arsye duhet të rrëzohet sipas nenit 35§4.

d) Kërkesa e katërt: Gazidedja kundër Shqipërisë (nr. 27370/22)

174. Gjykata vëren se çështjet e mësipërme (shih, veçanërisht, paragrafët 161–166 më sipër) kanë të bëjnë me rezultatin e ankesave të kërkuesve për kohëzgjatjen e procedurave. Ndryshe nga këto çështje, më shumë sesa rezultati substantiv i procedurave, çështja në kërkesën konkrete ishte mënyra me të cilën u trajtua ankesa e kërkuesit nga gjykatat vendase, që u karakterizua qartazi nga një vonesë e tejzgjatur në finalizimin e procedurave të kompensimit sipas mjetit 2017 (shih

paragrafin 143 më sipër). Gjykata tashmë ka konstatuar se për shkak të kësaj vonese dhe pavarësisht rezultatit të favorshëm të ankesës së tij kushtetuese, kërkuesi ka statusin e viktimës.

175. Për këtë arsye, në rrethanat specifike të çështjes konkrete, ankesa është e pranueshme dhe paraqet një shkelje të nenit 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës.

IV. ANKESAT E PARAQITURA PASI QEVERIA E PADITUR U NJOFTUA PËR ÇËSHTJEN

176. Në parashtrimet e saj të fundit të datës 12 mars 2025 pranë Gjykatës, ARB SHPK parashtroi një sërë ankesash të reja.

177. Sipas nenit 6§1 të Konventës, pretendohet se vendimit të Gjykatës Kushtetuese i datës 21 nëntor 2024 (shih paragrafin 22 më sipër) i mungonin arsyet dhe ishte i papajftueshëm me ligjin vendas dhe praktikën gjyqësore të Gjykatës. Në vijim u argumentua se Gjykata e Lartë, në miratimin e vendimit të datës 30 maj 2024 (shih paragrafin 21 më sipër) nuk kishte vepruar si një “gjykatë e krijuar nga ligji” sipas interpretimit të atij neni.

178. Sipas nenit 1 të protokollit nr. 1 të Konventës, kompania kërkuese u ankua se vonesat në procedurat civile dhe shkeljet procedurale kishin pasur një ndikim negativ në markën tregtare dhe në emrin tregtar.

179. Për sa i përket fakteve të çështjes, parashtrimeve të palëve dhe gjetjeve të saj, Gjykata vlerëson se ka shqyrtuar çështjet kryesore ligjore të ngritura në çështjen konkrete dhe se nuk është e nevojshme që të japë një vendim të veçantë për pranueshmërinë dhe meritat e këtyre ankesave shtesë (shih, për shembull, *Qendra për Burimet Ligjore në emër të Valentin Câmpeanu kundër Rumanisë* [DHM], nr. 47848/08, §156, GJEDNJ 2014).

V. KËRKESA E NENIT 41 TË KONVENTËS

180. Neni 41 i Konventës parashikon:

“Kur Gjykata konstaton se ka pasur një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj dhe, nëse e drejta e brendshme e Palës së Lartë Kontraktuese lejon të bëhet vetëm një ndreqje e pjesshme, Gjykata, kur është e nevojshme, i akordon shpërblim të drejtë palës së dëmtuar.”

A. Dëmi

181. Kompania kërkuese dhe kërkuesi i katërt kërkuan shumat e përshkruara në tabelën bashkëlidhur për dëmin pasuror dhe jopasuror.

182. Qeveria i kundërshtoi këto shuma si të paarsyeshme.

183. Gjykata nuk gjen ndonjë lidhje rastësore midis shkeljeve të konstatuara dhe dëmit pasuror të pretenduar; për këtë arsye ajo i kundërshton këto kërkesa.

184. Megjithatë, ajo i akordon kompanisë kërkuese dhe kërkuesit të katërt shumat e përshkruara në tabelën bashkëlidhur për dëmin jopasuror, plus çdo taksë që mund të jetë e tarifueshme.

B. Kostot dhe shpenzimet

185. Kompania kërkuese dhe kërkuesi i katërt kërkuan edhe shumat e paraqitura në tabelën bashkëlidhur për kostot dhe shpenzimet e bëra në gjykatat vendase dhe në Gjykatë.

186. Qeveria i kundërshtoi ato shuma si të paarsyeshme.

187. Sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës, një kërkues ka të drejtën për rimbursimin e kostove dhe shpenzimeve vetëm për sa provohet se këto janë bërë në aspektin faktik dhe mbështetur në nevojë, dhe janë të arsyeshme sipas kuantit. Në çështjen konkrete, duke iu referuar dokumenteve në zotërimin e saj, dhe kritereve të mësipërme, Gjykata e gjykon të arsyeshme që të akordojë shumat e përcaktuara në tabelën bashkëlidhur për të mbuluar kostot për të gjitha hyrjet, plus çdo taksë që mund të jetë e tarifueshme për kompaninë kërkuese dhe kërkuesin e katërt.

VI. ZBATIMI I NENIT 46 TË KONVENTËS

188. Neni 46 i Konventës, për sa ka të bëjë me çështjen, parashikon:

“1. Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të respektojnë vendimin e formës së prerë të Gjykatës në çdo çështje ku ato janë palë.

2. Vendimi i formës së prerë i Gjykatës i përcillet Komitetit të Ministrave, i cili mbikëqyr ekzekutimin e tij.”

189. Gjykata përsërit se mbështetur në nenin 46, Palët Kontraktuese të Larta kanë marrë përsipër të respektojnë vendimet përfundimtare të Gjykatës për çdo çështje në të cilën ato janë palë,

ekzekutimi i të cilit mbikëqyret nga Komiteti i Ministrave. Rezulton, *inter alia*, se një vendim në të cilin Gjykata konstaton një shkelje, ushtron një detyrim ligjor ndaj Shtetit të paditur jo vetëm t'u paguajë palëve përkatëse shumat e akorduara për shpërblim të drejtë sipas nenit 41, por edhe të përzgjedhë, nën mbikëqyrjen e Komitetit të Ministrave, masat e përgjithshme, dhe/ose, nëse është me vend, individuale që duhet të miratohen në rendin e tij ligjor vendas për t'i dhënë fund shkeljes së konstatuar nga Gjykata dhe për korrigjuar sa të jetë e mundur efektet. Nën monitorimin e Komitetit të Ministrave, Shteti i paditur ka lirinë të zgjedhë mjetin me anë të cilit do të përmbushë detyrimin e tij ligjor sipas nenit 46 të Konventës, nëse këto mjete janë të pajtueshme me përfundimet e përcaktuara në vendimin e Gjykatës (shih midis autoriteteve të tjerë, *Scovazzi dhe Giunta kundër Italisë* [DHM], nr. 39221/98 dhe 41963/98, §249, GJEDNJ 2000-VIII; *Broniowski kundër Polonisë* [DHM], nr. 31443/96, §192, GJEDNJ 2004-V; dhe *Stanev kundër Bullgarisë* [DHM], nr. 36760/06, §254, GJEDNJ 2012, të gjithë me referenca të tjera).

190. Megjithatë, me këndvështrimin për të ndihmuar Shtetin e paditur të përmbushë detyrimet e tij sipas nenit 46, Gjykata mund të kërkojë të përcaktohet lloji i masave individuale dhe/ose të përgjithshme që mund të merren për t'i dhënë fund situatës së papajtueshme me Konventën, që është konstatuar (shih *Broniowski*, cituar më sipër, §194; *Scoppola kundër Italisë* (nr. 2) [DHM], nr. 10249/03, §148, 17 shtator 2009; dhe *Stanev*, cituar më sipër, §255).

191. Në lidhje me sa më sipër, Gjykata inkurajon autoritetet vendase të vijojnë përpjekjet e tyre për të parandaluar shkeljet në të ardhmen të kërkesës për “afat të arsyeshëm” sipas nenit 6§1 të Konventës. Gjykata vëren specifikisht se që prej vitit 2020 është bërë progres i rëndësishëm në reduktimin e *backlog*-ut të madh në Gjykatën e Lartë. Në të njëjtën kohë, *backlog*-u aktual në Gjykatën e vetme të Apelit me juridiksion të përgjithshëm, dhe në Gjykatën Administrative të Apelit – të dyja po funksionojnë me më pak gjyqtarë sesa parashikohet nga norma për shkak të vonesave në plotësimin e vakancave – është shqetësues, dhe periudha e evadimit të një çështjeje në këto gjykata është e madhe (shih paragrafët 72 dhe 80 më sipër). Në vijim, Gjykata vëren se si Komiteti i Ministrave edhe Gjykata Kushtetuese i kanë nxitur autoritetet shqiptare, dhe legjislativin në veçanti, të marrin masat e nevojshme për të plotësuar sa më shpejt vakancat në gjyqësor dhe t'i sigurojnë gjyqësorit burimet e nevojshme njerëzore dhe burime të tjera për të adresuar sfidat aktuale brenda një afati të arsyeshëm (shih paragrafët 76 dhe 84 më sipër). Në lidhje me këtë, është marrë në konsideratë edhe strategjia e KLGJ-së e miratuar së fundmi për reduktimin e *backlog*-ut (shih paragrafin 73 më sipër).

192. Në vijim, Gjykata vëren me shqetësim se sistemi shqiptar aktual dykahësh i mjeteve për kohëzgjatjen e tepërt të procedurave kërkon që palët ndërgjyqëse të bëjnë një padi të veçantë për kompensim në gjykatat e shkallës së parë pasi një gjykatë më e lartë ka konstatuar shkelje të kërkesës për “afat të arsyeshëm”. Një masë e tillë ka potencialin që jo vetëm të zgjasë kohëzgjatjen e përgjithshme të procedurave në çështjet individuale, por edhe t'i shtojë shqyrtimit të çështjeve barrën e një sistemi drejtësie tashmë të ngarkuar (shih paragrafin 74 më sipër). Numri i çështjeve për të cilin është dhënë kompensim në këtë kontekst mbetet ende shumë i kufizuar. Gjykata nxit autoritetet vendase të marrin në konsideratë efikasitetin praktik të mjetit kompensues sipas neneve 399/1 e në vijim të KPC-së.

PËR KËTO ARSYE, NË MËNYRË UNANIME, GJYKATA,

1. *Vendos* t'i bashkojë kërkesat;
2. *Bashkon* në merita kundërshtimet paraprake të Qeverisë në lidhje me mosshkrimin e mjeteve vendase dhe humbjen e statusit të viktimës për kërkesën nr. 27370/22 dhe *i rrëzon* ato;
3. *E shpall* ankesën sipas nenit 6§1 të Konventës në lidhje me kohëzgjatjen e procedurave të pranueshme për kërkesat nr. 39860/20 dhe 27370/22, dhe të papranueshme për kërkesën nr. 6142/22;
4. *I shpall* ankesat sipas nenit 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës në lidhje me kohëzgjatjen e procedurave të pranueshme për kërkesën nr. 27370/22 dhe të papranueshme për pjesën tjetër të kërkesave;
5. *Gjykon* se është shkelur neni 6§1 i Konventës për kërkesat nr. 39860/19, 38996/20 dhe 27370/22;

6. Gjykon se është shkelur neni 13 së bashku me nenin 6§1 të Konventës për kërkesën nr. 27370/22;

7. Gjykon se nuk është e nevojshme që të shqyrtohet pranueshmëria dhe merita e pjesës tjetër të ankesave të ngritura nga kompania kërkuuese;

8. Gjykon:

a) se Shteti i paditur duhet t'i paguajë kërkuarëve përkatës brenda tre muajve nga data në të cilën vendimi bëhet i formës së prerë, në përputhje me nenin 44§2 të Konventës, shumat e përcaktuara në tabelën bashkëlidhur, plus çdo taksë që mund të tarifohej, të konvertuar në monedhën e Shtetit të paditur në normën e zbatueshme në datën e shlyerjes:

b) se nga përfundimi i periudhës së sipërpërmendur tremujore deri në shlyerje interesi i thjeshtë do të paguhet për shumat e mësipërme në normën e barabartë me normën marginale të huadhënies së Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së mosshlyerjes plus tre pikë përqindje;

9. Rrëzon pjesën tjetër të kërkesave të kërkuarëve për shpërblim të drejtë.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim më 27 maj 2025, në mbështetje të rregullit 77§§2 dhe 3 të rregullores së Gjykatës.

Milan Blaško

Regjistrar

Ioannis Ktistakis

Kryetar

SHTOJCË

Nr.	Nr. i kërkesës dhe data e paraqitjes së saj	Emri i kërkuarit viti i lindjes ose regjistrimi, vendndodhja dhe kombësia	Emri dhe vendndodhja e përfaqësuesit	Shumat e kërkuara për dëm pasuror dhe jopasuror (në euro)	Shumat e kërkuara për kostot dhe shpenzimet (në euro)	Shumat e akorduara për dëm jopasuror (në euro)	Shumat e akorduara për kostot dhe shpenzimet (në euro)
1	39860/19 15.7.2019	ARB SHPK 2011 Tiranë Shqiptar	Ledi Bianku Strasbourg	5,000-10,000	3,000	3,300	1,500
2	38996/20 21.12.2019			5,000-10,000	3,000	2,400	1,500
3	6142/22 19.1.2022	Kujtim Llagami 1962 Tiranë Shqiptar	Elis Bilali Tiranë	Nuk ka zbatim			
4	27370/22 26.5.2022	Selman Gazidedja 1954 Tiranë Shqiptar	Kadri Skerja Tiranë	29,957 13,470	2,736	1,800	2,000